

Profil praktyczny

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: filologia.

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek: Państwowa Uczelnia
Stanisława Staszica w Pile

Data przeprowadzenia wizytacji: 10-11 marca 2020 r.

Warszawa, 2020

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	4
1.2. Informacja o przebiegu oceny	4
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	5
3. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	6
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	6
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	12
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	19
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	23
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	26
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	29
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	30
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	33
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	37
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	39
Zalecenia	42
4. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)	43

5. Załączniki:	44
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	44

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący dr hab. Aneta Majkowska, członek PKA

członkowie:

1. prof. dr hab. Bożena Rozwadowska – ekspert PKA
2. prof. dr hab. Maria Jodłowiec – ekspert PKA
3. Joanna Śledzik - ekspert ds. pracodawców
4. Patryk Lisiecki - ekspert ds. studenckich
5. Magdalena Koziara- sekretarz zespołu oceniającego

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena programowa na kierunku filologia prowadzonego w Państwowej Uczelni Stanisława Staszica w Pile (PUSS) została przeprowadzona w dniach 10-11 marca 2020 roku w związku z upływem okresu, na który została przyznana poprzednia pozytywna ocena. Wizytacja odbyła się zgodnie z harmonogramem prac Polskiej Komisji Akredytacyjnej na rok 2019/2020.

Wizytacja przebiegła zgodnie z obowiązującymi procedurami i przepisami powszechnie obowiązującego prawa. Członkowie Zespołu Oceniającego PKA (ZO PKA) zapoznali się z raportem samooceny przesłanym przez Uczelnię przed wizytacją, jak również z dokumentami przekazywanymi w trakcie wizytacji. ZO PKA przeprowadził zaplanowane w harmonogramie spotkania (w tym z nauczycielami akademickimi, studentami, interesariuszami zewnętrznymi, pracownikami Biura Karier, pracownikami odpowiadającymi za umiędzynarodowienie, praktyki i opiekę nad studentami), a także dokonał analizy powszechnie dostępnych źródeł informacji (w tym strony internetowej Uczelni), hospitacji zajęć, analizy losowo wybranych prac etapowych oraz dyplomowych. Ponadto oceniono stan infrastruktury jednostki, w tym biblioteki. Na początku wizytacji oraz na jej zakończenie ZO PKA spotkał się z Władzami Uczelni oraz przekazał informacje o przebiegu wizytacji i procedurze dalszego postępowania.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków ZO PKA, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	filologia	
Poziom studiów (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia I stopnia	
Profil studiów	praktyczny	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek	- Językoznawstwo 86% - Pedagogika 11% - Nauki o kulturze i religii 2% - Literaturoznawstwo 1%	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	6 semestrów, 186 punktów ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	960 h, 32 pkt. ECTS (8 ECTS x 4 semestry)	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	- Filologia angielska z przygotowaniem pedagogicznym - Lingwistyka stosowana - Język angielski w biznesie i zarządzaniu	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	Licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	101	-
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	3118-3253	-
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	122	-
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne	175	-
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	69-71	-

3. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Kształcenie o profilu praktycznym na kierunku filologia na studiach stacjonarnych pierwszego stopnia zostało zainicjowane w Państwowej Uczelni Stanisława Staszica w Pile (PUSS) w roku akademickim 2016/2017. Chociaż potrzeba przekształcenia z profilu ogólnoakademickiego na profil praktyczny została pierwotnie wymuszona zmianami ustawowymi (odnoszącymi się do wymogów minimum kadrowego, zgodnie z wejściem w życie ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym), należy stwierdzić, że – przynajmniej na poziomie ogólnym – uruchomienie studiów o tym profilu w specjalnościach: *filologia angielska z przygotowaniem pedagogicznym*, *lingwistyka stosowana* oraz *język angielski w biznesie i zarządzaniu*, jest realizacją strategii doskonalenia i poszerzania oferty edukacyjnej Uczelni i dopasowywania tej oferty do potrzeb lokalnego, regionalnego, krajowego i europejskiego rynku pracy, w tym głównie oczekiwań wielkopolskich pracodawców. Działania takie są tym samym zgodne z misją PUSS, określoną w „Strategii rozwoju Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Stanisława Staszica w Pile na lata 2015 – 2025”. Na poziomie szczegółowym, program studiów o profilu praktycznym na kierunku filologia budzi jednak zastrzeżenia związane przede wszystkim z planowaniem i koncepcją kształcenia praktycznego, które w obecnym kształcie nie jest oparte na pakiecie efektów uczenia się właściwie odzwierciedlających wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne niezbędne na rynku pracy. Oznacza to, że koncepcja i cele kształcenia są tylko częściowo zgodne ze strategią Uczelni, gdyż zamiast koncentrować się ściśle na przygotowaniu absolwentów do zawodu, zakładane efekty uczenia się niepotrzebnie akcentują standardowe kształcenie filologiczne: wykaz efektów uczenia się, poddany ocenie merytorycznej poniżej, zawiera wiele efektów odnoszących się do wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych właściwych dla studiów na kierunku filologia o profilu ogólnoakademickim, ale zbędnych w kształceniu na profilu praktycznym.

Studia o profilu praktycznym na kierunku filologia mają zapewniać osiągnięcie kompetencji komunikacyjnej w języku angielskim na poziomie zaawansowania C1, otwierając przed absolwentami możliwości pracy w instytucjach, firmach i przedsiębiorstwach, gdzie niezbędna jest biegła znajomość tego języka. W odniesieniu do specjalności filologia angielska z przygotowaniem pedagogicznym, należy podkreślić, że w cyklu kształcenia rozpoczynającym się w roku 2019/2020, absolwenci zaliczą tylko pierwszy etap kształcenia, uprawniającego do nauczania w szkołach, ponieważ – zgodnie ze standardami kształcenia z 2019 roku – uzyskanie takich uprawnień wymaga ukończenia studiów pierwszego i drugiego stopnia na tym samym kierunku. Zatem tylko studenci, którzy rozpoczęli kształcenie wcześniej, będą mogli uzyskać stosowne uprawnienia, zaś przyjęci na studia w roku akademickim 2019/2020 takich uprawnień po ukończeniu studiów pierwszego stopnia nie zdobędą. Jako absolwenci kierunku filologia będą mogli starać się o zatrudnienie do prowadzenia kursów językowych i zajęć w szkołach prywatnych poza systemem MEN lub dalej kontynuować studia filologiczne, by zdobyć odpowiednie wykształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela.

Dyscypliną wiodącą, do której kierunek filologia został przyporządkowany jest językoznawstwo, co pozostaje w zgodzie z koncepcją kształcenia na studiach filologicznych o profilu praktycznym i znajduje adekwatne odzwierciedlenie w liczbie punktów ECTS przypisanych do zajęć powiązanych z tą dyscypliną w programie studiów. Jednak jeśli chodzi o dyscypliny dodatkowe, trudno znaleźć uzasadnienie dla przyporządkowania kierunku do dyscyplin: nauki o kulturze i religii oraz literaturoznawstwo, gdyż procentowy udział liczby punktów ECTS dla zajęć i grup zajęć powiązanych z efektami uczenia się w ramach tych dyscyplin wynosi odpowiednio zaledwie 2% (4 ECTS) oraz 1% (2 ECTS). Uwidaczniają się w tym kontekście dwa problemy. Po pierwsze, tak niewielki odsetek pkt. ECTS przypisanych do zajęć literaturoznawczych w programie studiów filologicznych wydaje się podważać ich filologiczny charakter. Mamy tu jednak do czynienia wyłącznie ze „zniekształceniem obrazu w liczbach”: w programie znajdują się zajęcia filologiczne takie jak: *kultura obszaru językowego GB i USA* (3 ECTS), *historia obszaru językowego GB i USA* (3 ECTS). Ponadto w wykazie efektów uczenia się (na co wskazuje analiza przedstawiona poniżej) efekty dotyczące kompetencji w zakresie literaturoznawstwa są opisane na tym samym poziomie, co w zakresie językoznawstwa, zatem ranga pierwszej z wymienionych dyscyplin w ogólnej koncepcji kształcenia jest jednak duża. Potwierdza to też fakt, że analizy tekstów z perspektywy języka i treści kulturowo-historycznych, właściwe dla filologii, wchodzi w zakres treści zajęć kierunkowych (np. *tłumaczenie pisemne angielsko-polskie*), zatem należy stwierdzić, że treści filologiczne są właściwie odzwierciedlone w programie studiów, wbrew deklarowanemu 1% z ogólnej liczby pkt. ECTS, która miałaby przypadać na zajęcia i grupy zajęć powiązane z efektami uczenia się w ramach dyscypliny literaturoznawstwo. Drugi problem polega na tym, iż przyporządkowanie kierunku do dyscyplin naukowych ma wyrażać trzon koncepcji kształcenia: fakt, że program studiów obejmuje przedmioty z różnych dyscyplin naukowych nie oznacza, że należy automatycznie do nich wszystkich przyporządkować kierunek. Nieprawidłowe jest też przypisanie kierunku filologia do dyscypliny pedagogika (z dziedziny nauk społecznych), gdyż przedmioty o charakterze przygotowania pedagogicznego (w sumie 20 pkt ECTS) wchodzi w skład tylko jednej specjalności oferowanej na kierunku, tj. filologia angielska z przygotowaniem pedagogicznym.

Oferowane na kierunku trzy specjalności: *filologia angielska z przygotowaniem pedagogicznym*, *lingwistyka stosowana* oraz (od roku 2018/19) *język angielski w biznesie i zarządzaniu* powstały w wyniku analizy wymagań lokalnego i regionalnego rynku pracy.

Absolwenci specjalności *filologia angielska z przygotowaniem pedagogicznym* przechodzą pierwszy etap kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, a ci, którzy rozpoczęli studia przed rokiem 2019/20, są przygotowywani do pracy w szkole podstawowej.

Absolwent specjalności *lingwistyka stosowana* nabywa sprawności językowe i tłumaczeniowe w zakresie dwóch języków obcych (specjalność główna - język angielski, specjalność dodatkowa - język niemiecki) i przygotowany jest do pracy w biurach tłumaczeń, instytucjach administracji państwowej, placówkach kulturalnych, mediach, wydawnictwach, redakcjach czasopism, biurach podróży itp. Warto tu uwypuklić, że wysokie kompetencje w dwóch językach obcych, uzyskane w ramach kształcenia na specjalnościach dwujęzycznych, zapewniają absolwentom lepszą konkurencyjność przy staraniu się o pracę.

Specjalność *język angielski w biznesie i zarządzaniu* ma przygotowywać absolwentów do pracy w firmach, instytucjach i organizacjach mających kontakty wielokulturowe, szczególnie tych, w których wysokie kompetencje komunikacyjne w języku docelowym muszą iść w parze z wiedzą

i umiejętnościami z zakresu ekonomii i zarządzania. Należy podkreślić, że otwarcie tej specjalności jest bezpośrednim wynikiem współpracy z interesariuszami zewnętrznymi: została ona utworzona w wyniku analizy potrzeb interesariuszy zewnętrznych, którzy zgłosili takie zapotrzebowanie. Opinie zebrano przy pomocy ankiet, planowo rozsyłanych do interesariuszy zewnętrznych raz na trzy lata. Trzeba odnotować, że w bieżącym roku akademickim studenci nie wykazali zainteresowania tą specjalnością i nikt się na nią nie wpisał.

Oferta dydaktyczna na ocenianym kierunku jest odpowiedzią na wymogi lokalnego środowiska społeczno-gospodarczego, a w szczególności zawodowego rynku pracy i uwzględnia postęp w obszarach działalności zawodowej i gospodarczej właściwych dla kierunku filologia (np. poprzez kształcenie w zakresie języka specjalistycznego, komunikacji interkulturowej itp.). W tworzeniu programu studiów filologicznych uczestniczą również interesariusze wewnętrzni, zarówno studenci, jak i nauczyciele akademicy, których opinie wpływają na kształtowanie koncepcji kształcenia: np. obie grupy są konsultowane przy wprowadzaniu nowych specjalności.

Przedstawiony wykaz efektów uczenia się sformułowanych dla kierunku filologia, przyjętych w roku 2019 w związku z koniecznością dostosowania do zmian prawnych związanych z wejściem w życie ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, z dnia 20 lipca 2018 r., obejmuje ponad 250 pozycji, bez podziału na kategorie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Wśród efektów na poziomie kierunku brakuje takich, które przewidywałyby możliwość różnicowania ścieżek kształcenia w ramach specjalności. W wykazie efektów uczenia się podlegających ocenie znalazły się natomiast efekty, które ewidentnie dotyczą wyłącznie konkretnej specjalności (np. P6S_UK K_W33 „zna podstawową terminologię z zakresu teorii przekładu w języku angielskim, niemieckim oraz polskim” dotyczy lingwistyki stosowanej; efekt P6S_UK K_W41 „ma podstawową wiedzę o funkcjonowaniu przedsiębiorstwa, urzędu lub firmy, w której wykorzystuje się znajomość języków specjalizacji” wyrażnie odnosi się do specjalności język angielski w biznesie i zarządzaniu; nb. oba z zacytowanych efektów nie odpowiadają 6 poziomowi PRK, który zakłada zaawansowany stopień zdobywanej wiedzy).

Niektóre efekty uczenia się, które znalazły się w wykazie ogólnym, dotyczą bezpośrednio poszczególnych zajęć (np. P6S_UW K_U18 „potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować oraz użytkować informacje dotyczące języka łacińskiego i kultury antycznej”; P6S_UK K_U50 „potrafi sporządzić wniosek w języku niemieckim o przyznanie środków na realizację projektu wdrażającego działania innowacyjne”; P6S_KK K_K10 „rozumie potrzebę uzupełniania i udoskonalania nabytej wiedzy i umiejętności w zakresie socjologii”. Pewne efekty uczenia się nie są związane z kierunkiem filologia, gdyż dotyczą przedmiotów spoza dziedziny nauk humanistycznych, np. P6S_WG K_W14 (wymieniony w innym miejscu wykazu w tym samym brzmieniu pod symbolem P6S_UW A1.K_W14) „posiada ogólną wiedzę dotyczącą promocji zdrowia”; P6S_WG K_W15 (wymieniony w innym miejscu wykazu w tym samym brzmieniu pod symbolem P6S_UW A1.K_W15) „posiada ogólną wiedzę dotyczącą zainteresowań sportowych”; P6S_KK K_K09 (wymieniony w innym miejscu wykazu w tym samym brzmieniu pod symbolem P6S_KK A1.K_K09) „jest świadomy problemów związanych z zachowaniem zdrowia lub jego utratą i wie, kiedy skontaktować się z lekarzem”.

Przy tak rozbudowanym, nieuporządkowanym i niespójnym wykazie efektów uczenia się, które stworzono po prostu na bazie efektów przedmiotowych przypisanych różnym specjalnościom (stąd zapewne powielenie tych samych efektów w różnych częściach wykazu, opatrzonych innym symbolem), trudno mówić o ich zgodności z koncepcją i celami kształcenia. Wiele efektów nie jest

skorelowanych z praktycznym profilem studiów: np. P6S_UW K_U05/ P6S_UW A1.K_U05 „potrafi przeprowadzić badanie, formułować i analizować problemy badawcze, dobiera metody i narzędzia badawcze, rozwiązuje, opracowuje i prezentuje wyniki w formie pisemnej i ustnej w zakresie anglojęzycznego językoznawstwa, literaturoznawstwa i kulturoznawstwa”; P6S_UW K_U07/ P6S_UW A1.K_U07 „umiejętnie posługuje się głównymi teoriami i terminologią z zakresu językoznawstwa, literatury i kultury, oraz paradygmatami badawczymi w zakresie nauk filologicznych”; P6S_UW K_U09/ P6S_UW A1.K_U09 „interpretuje różne typy tekstów, w tym utwory literackie, teksty źródłowe, za pomocą typowych metod interpretacji, uwzględniając formę i miejsce tych tekstów w procesie historyczno-kulturowym”; P6S_UW K_U11/ P6S_UW A1.K_U11 „formułuje w mowie i piśmie tezy interpretacyjne oraz określa podstawowe problemy teoretyczne wykorzystując właściwą terminologię”. Wymienione tu przykłady efektów uczenia się, jak uwypuklono powyżej, zakładają osiągnięcie kompetencji w zakresie językoznawstwa i literaturoznawstwa na tym samym poziomie, co pozostaje w sprzeczności z przyporządkowaniem kierunku zaledwie w 1% do dyscypliny literaturoznawstwo.

Ponadto niektóre efekty są sformułowane w sposób niejednoznaczny czy wręcz niezrozumiały, np. P6S_UW K_U16/ P6S_UW A1.K_U16 „potrafi zastosować umiejętności komunikacyjne dla celów perswazyjnych, a identyfikując bariery komunikacyjne kieruje się w relacjach zasadą współpracy komunikacyjnej i odnosi się z szacunkiem wobec (sic!) rodzimych i nierodzimych zasobów poza- i językowych dostosowując styl wypowiedzi do konkretnych aktów komunikacyjnych”(jak miałby przejawiać się szacunek dla zasobów językowych i pozajęzykowych i co w rzeczywistości te drugie obejmują?); P6S_WG K_W06/ P6S_UW A1.K_W06 „posiada wiedzę zorientowaną na zastosowanie praktyczne dotyczącą kompleksowej natury języka, jego złożoności w perspektywie diachronicznej i synchronicznej, a także jego powiązań i współczesnych relacji z językami klasycznymi i nowożytnymi” (co oznacza wiedza „zorientowana na zastosowanie praktyczne dotyczącą kompleksowej natury języka i jego złożoności?); P6S_UW K_U18 „potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować oraz użytkować informacje dotyczące języka łacińskiego i kultury antycznej – (co to znaczy że dana osoba potrafi „użytkować informacje dotyczące języka łacińskiego i kultury antycznej”?).

Tylko nieliczne zakładane efekty uczenia się sformułowane dla kierunku można uznać za specyficzne dla kształcenia językowego dla potrzeb zawodowych (np. P6S_KR K_K23 „jest gotów do pracy w zespole również w odniesieniu do pracy w grupie posługującej się specjalistycznym językiem angielskim”) i należy stwierdzić, że giną one w gąszczu efektów ogólnikowych, niezwiązanych z przygotowaniem praktycznym i nieodnoszących się do wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych istotnych w działalności zawodowej związanej z kierunkiem, a szczególnie z kształceniem neofilologicznym, ukierunkowanym na funkcjonowanie na nowoczesnym, międzynarodowym rynku pracy. De facto, bardzo wiele efektów uczenia się wykracza poza kierunek filologia (np. P6S_KR A1.K_K06 „uczestniczy w życiu kulturalnym i śledzi bieżące trendy kulturowe i cywilizacyjne wykorzystując do tego celu różne media i jego formy”; P6S_KR A1.K_K08 „dba o poziom sprawności fizycznej niezbędnej do uczestnictwa w życiu społeczno-zawodowym”; P6S_KK A1.K_K10 „rozumie potrzebę uzupełniania i udoskonalania nabytej wiedzy i umiejętności w zakresie socjologii”; P6S_UW K_U20 „potrafi prezentować umiejętności ruchowe z zakresu wybranych form aktywności fizycznej”; P6S_KK K_U09 „jest świadomy problemów związanych z zachowaniem zdrowia lub jego utratą i wie kiedy skontaktować się z lekarzem”; P6S_UW A1.K_U2 „potrafi identyfikować problemy związane z zachowaniem zdrowia lub

jego utratą”; P6S_WG A1.K_W14 „posiada ogólną wiedzę dotyczącą promocji zdrowia”; P6S_WG A1.K_W145 „posiada ogólną wiedzę dotyczącą zainteresowań sportowych” itd.).

Stosownie do wymogów ustawowych, w wykazie znajduje się efekt określający poziom znajomości drugiego języka obcego jako B2. Dla specjalności *lingwistyka stosowana* zdefiniowano go w następujący sposób: P6S_WG K_W11 „posiada wiedzę dotyczącą drugiego języka nowożytnego w zakresie wybranych dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla studiowanego kierunku studiów, zgodnie z wymaganiami prowadzącymi do poziomu językowego reprezentowanego przez absolwenta filologii B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego”, co trudno uznać za sformułowanie po pierwsze właściwe dla kształcenia na profilu praktycznym, gdyż nie odnosi się do wiedzy praktycznej, związanej z funkcjonowaniem w kontekstach zawodowych, a po wtóre pozwalające na jego adekwatną weryfikację, gdyż nie wiadomo o jakie dziedziny nauki i dyscypliny chodzi (np. socjologia – jak pokazuje wcześniej użyty przykład – też wymieniana jest w przyjętych efektach uczenia się). Stąd zespół oceniający rekomenduje przededefiniowanie efektu P6S_WG K_W11 tak, by jednoznacznie wskazywał na osiągnięcie w zakresie drugiego języka obcego wiedzy i umiejętności potrzebnych w działalności zawodowej na poziomie B2 ESOKJ.

Analiza sylabusów wskazuje, że etapowość, wynikająca z nazw przedmiotów opatrzonych kolejnymi numerami, nie zawsze przekłada się na właściwie dozowanie progresu wiedzy i umiejętności w ramach danego cyklu. Przykładowo wszystkie trzy sylabusy zajęć *fonetyka i wymowa języka angielskiego 2, 3 oraz 4*, zawierają ten sam zestaw efektów uczenia się: „K_W01 zna podstawowe pojęcia fonetyczne z zakresu zjawisk związanych z intonacją standardowej wymowy angielskiej (odmiana brytyjska); K_U01 potrafi prawidłowo artykułować (sic!) zjawiska mowy łączonej, wzory intonacyjne oraz dźwięki standardowej wymowy angielskiej (odmiana brytyjska); K_U04 potrafi transkrybować proste ciągi wyrazowe; K_K01 rozumie konieczność ciągłego dokształcania się pod względem opanowania zjawisk mowy łączonej oraz zjawisk intonacyjnych charakterystycznych dla standardowej wymowy angielskiej (odmiana brytyjska)”. To samo dotyczy przedmiotu *praktyczna nauka języka niemieckiego 2,3 oraz 4*, gdzie przedmiotowe efekty uczenia się zdefiniowano w następujący sposób: „K_W11 posiada wiedzę dotyczącą drugiego języka nowożytnego w zakresie wybranych dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla studiowanego kierunku studiów; K_U02 komunikuje się w drugim języku nowożytnym zgodnie z wymaganiami prowadzącymi do poziomu językowego (reprezentowanego przez absolwenta filologii) określanego jako poziom B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego; K_K01 rozumie potrzebę udoskonalania swoich kompetencji przez całe życie”. Jak widać w obu przypadkach, nie ma tu żadnej progresji efektów uczenia się. Jest to nieprawidłowość i zespół oceniający rekomenduje wprowadzenie odpowiednich korekt.

Usterki w definiowaniu efektów uczenia się widać też na poziomie poszczególnych zajęć i grup zajęć, szczególnie w odniesieniu do kategorii wiedzy. W niektórych sylabusach znalazły się efekty uczenia się wykraczające poza praktyczny profil kierunku czy możliwości studenta na tym poziomie kształcenia. Przykładowo, sylabus *seminarium dyplomowego 4* dla specjalności *lingwistyka stosowana* obejmuje efekt „interpretuje różne typy tekstów, w tym utwory literackie, teksty źródłowe, za pomocą typowych metod interpretacji, uwzględniając formę i miejsce tych tekstów w procesie historyczno-kulturowym”. Analiza sylabusów ujawnia też wady w powiązaniu niektórych efektów przedmiotowych z efektami kierunkowymi, co jest częściowo następstwem nieprawidłowości w określaniu efektów sformułowanych dla ocenianego kierunku, wskazanych powyżej. Np. w sylabusie przedmiotu

seminarium dyplomowe 1, efekt „potrafi określić temat projektu, jego formę i cele” powiązано z efektem P6S_UW K_U11 „formułuje w mowie i piśmie tezy interpretacyjne oraz określa podstawowe problemy teoretyczne wykorzystując właściwą terminologię”, co budzi zastrzeżenia, gdyż określenie tematu, formy i celu projektu na studiach o profilu praktycznym nie wiąże się z formułowaniem tez interpretacyjnych i opisywaniem problemów teoretycznych. W tym brzmieniu efekt P6S_UW K_U11 jest niekompatybilny z praktycznym charakterem kształcenia. W sylabusie zajęć *prezentowanie publiczne* zamieszczono efekt „zna rolę komunikacji werbalnej i niewerbalnej w skutecznym przekazywaniu informacji i przekonywaniu oraz opanowanie (sic!) umiejętności harmonijnego wplatania elementów werbalnych i niewerbalnych w trakcie wystąpienia publicznego” powiązany z K_W07 „ma podstawową wiedzę o odbiorcach usług świadczonych zgodnie ze specjalizacją studiów, potrafi te potrzeby diagnozować i dokonywać oceny jakości świadczonych usług”. Sylabus zajęć o nazwie *fonetyka i wymowa języka angielskiego* (krytyczny komentarz dot. nazwy poniżej) zawiera efekt: „potrafi prawidłowo artykułować dźwięki i wybrane podstawowe zjawiska fonetyczne Standardowej Wymowy Brytyjskiej”, który zdecydowanie należy poprawić, gdyż zawiera błędne sformułowanie: nie można „artykułować zjawisk fonetycznych”.

Poza uchybieniami natury merytorycznej, efekty w niektórych sylabusach nie są dopracowane, jeśli chodzi o formę: np. brakuje w nich spacji pomiędzy wyrazami, czy zawierają niedokończone frazy, co w obliczu faktu, że są one ważnym aspektem kształcenia i mają się z nimi zapoznawać studenci, nie powinno mieć miejsca (np. „potrafi przygotować udaną prezentację (spójną i przyciągającą uwagę) w Power Point i ją prezentuje w sposób staranny i atrakcyjny, mając na uwadze potrzeby i charakterystykę publiczności (również tej o charakterze interkulturowym), do której skierowana jest prezentacja, wykorzystuje do tego środki werbalne i niewerbalne, w celu udanego zaprezentowania”; „potrafi omówić trendy oraz postawy dominujące w danej epoce literackiej fachowym językiem i wskazuje związki pomiędzy poszczególnymi utworami, a wydarzeniami historycznymi, społecznymi i kulturalnymi w Wielkiej Brytanii i USA oraz wie i rozumie, w jaki sposób literatura oraz miejsce i czas, w jakim powstawała wzajemnie na siebie wpływają i w jaki sposób”). Ostatni z wymienionych tu efektów w sposób niedozwolony łączy ze sobą dwie kategorie efektów – wiedzę i kompetencje społeczne.

Wadliwie opracowane efekty uczenia się, nie odzwierciedlają odpowiednio praktycznego i ukierunkowanego na działalność zawodową profilu kształcenia, a wszystkie wskazane nieprawidłowości w określaniu efektów (a zwłaszcza trudności z jednoznaczną interpretacją wielu sformułowań) skutkują tym, iż stworzenie rzetelnego systemu ich weryfikacji jest niemożliwe. Nie spełniają też one roli informacyjnej, co stanowi przeszkodę dla kandydatów, studentów i potencjalnych pracodawców, którzy chcą poznać zasięg wiedzy, wachlarz umiejętności oraz zakres kompetencji społecznych absolwenta kierunku filologia. Brakuje też adekwatnej kaskadowości, związanej z uszczegółowieniem efektów kierunkowych na poziomie zajęć czy grup zajęć, gdyż wiele efektów dotyczących poszczególnych zajęć zaliczono bezpośrednio w poczet efektów określonych dla całego kierunku.

Wykaz efektów uczenia się związanych z kształceniem nauczycieli obejmuje efekty uczenia się zawarte w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (DzU. 2019 poz. 1450). Na liście znalazły się wszystkie efekty szczegółowe wymienione w standardzie kształcenia przygotowującym do wykonywania zawodu nauczyciela przedmiotu (Załącznik nr 1 ww. rozporządzenia), a zatem efekty

uczenia się dotyczące psychologii (grupa zajęć B.1), pedagogiki (grupa zajęć B.2), praktyk zawodowych (grupa zajęć B.3), podstaw dydaktyki i emisji głosu (grupa zajęć C), dydaktyki przedmiotu nauczania lub zajęć (grupa zajęć D.1/E.1) oraz praktyk zawodowych (grupa zajęć D.2/E.2).

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1

Kryterium spełnione częściowo.

Uzasadnienie

Koncepcja i cele kształcenia na kierunku filologia, prowadzonym w ramach studiów stacjonarnych pierwszego stopnia o profilu praktycznym, są realizacją strategii doskonalenia i poszerzania oferty edukacyjnej Uczelni i dopasowywania tej oferty do potrzeb lokalnego, regionalnego, krajowego i europejskiego rynku pracy. Kierunek nie został właściwie przyporządkowany do odpowiednich dyscyplin naukowych. Zdefiniowane dla kierunku efekty uczenia się zawierają szereg nieprawidłowości. W wykazie efektów uczenia się nie wyodrębniono kategorii wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, a w niektórych efektach w sposób niedozwolony połączono te różne kategorie. Niektóre efekty nie są zgodne z 6 poziomem PRK, który zakłada zaawansowany stopień kompetencji. Wiele efektów wykracza poza zakres kształcenia na kierunku filologia. Ponadto gros efektów określonych jest w sposób niejasny i mało precyzyjny, co uniemożliwia ich zrozumienie i odpowiednią weryfikację. Następstwem nieprawidłowo sformułowanych efektów zdefiniowanych dla kierunku są usterki w zakresie wyodrębniania i przyporządkowania efektów uczenia się w sylabusach wielu zajęć, co jest poważną przeszkodą w weryfikacji efektów przypisanych do konkretnych przedmiotów. W szeregu przypadkach niewłaściwie powiązано efekty uczenia się sformułowane na poziomie zajęć z efektami określonymi na poziomie kierunku studiów. Brak tu też kaskadowości pomiędzy efektami sformułowanymi dla kierunku i tymi zdefiniowanymi w obrębie poszczególnych zajęć. W odniesieniu do zajęć o charakterze sekwencyjnym widać brak właściwego zróżnicowania efektów uczenia się na poziomie wiedzy i umiejętności, zapewniającego odpowiedni progres kompetencji w ramach całego cyklu.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak.

Zalecenia

1. Należy usunąć nieprawidłowości w przyporządkowaniu kierunku do dyscyplin naukowych.
2. Należy dostosować wszystkie efekty uczenia się do poziomu 6 PRK.
3. Należy zdefiniować efekty uczenia się tak, by odzwierciedlały w sposób trafny i realistyczny specyfikę profilu praktycznego w ramach kierunku filologia, uwypuklając praktyczny charakter kształcenia na poziomie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych i usuwając z wykazu efekty wykraczające poza zakres programu o profilu praktycznym dla kierunku filologia.
4. Należy uszczegółowić opis efektów uczenia się w odniesieniu do wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, z właściwym wyodrębnieniem każdej z tych kategorii.
5. Należy też uprościć i ujednostacnić sformułowania użyte w definiowaniu poszczególnych efektów zdefiniowanych dla kierunku, by mogły one stanowić podstawę dla rzetelnego i przejrzystego systemu weryfikacji efektów uczenia się.

6. Efekty odnoszące się do konkretnych zajęć bądź grup zajęć należy oddzielić od efektów sformułowanych dla kierunku, zapewniając pożądaną kaskadowość efektów uczenia się.
7. Należy dokonać korekty treści sylabusów w zajęciach o charakterze sekwencyjnym pod względem właściwego zróżnicowania efektów uczenia się na poziomie wiedzy i umiejętności, uwzględniając ich progresję i dopracowując ich zawartość oraz formę, usuwając przy tym z opisów błędy i nieścisłości.
8. Należy usunąć nieprawidłowości w zakresie niepoprawnie sformułowanych efektów uczenia się w sylabusach, by były odpowiednio uściślone oraz jasno i poprawnie wyrażone.
9. Należy prawidłowo powiązać efekty uczenia się sformułowane na poziomie zajęć z efektami określonymi na poziomie kierunku studiów.
10. Należy skorygować nazwy niektórych zajęć w programie studiów.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Program studiów na kierunku filologia obejmuje przedmioty ogólne (dla całego kierunku), podstawowe (praktyczna nauka języka angielskiego dla całego kierunku oraz język niemiecki jako drugi język obcy lub – w przypadku specjalności lingwistyka stosowana – jako język specjalnościowy), kierunkowe (dla całego kierunku) i specjalnościowe (dla poszczególnych specjalności). Już sam ten podział budzi kontrowersje, ponieważ trudno znaleźć uzasadnienie dla rozdzielania przedmiotów podstawowych i kierunkowych: w końcu te pierwsze (ściśle rzecz biorąc poza językiem niemieckim) są ze swej natury przedmiotami kierunkowymi. Z niewiadomych powodów seminaRIA dyplomowe, które z definicji powinny być przypisane do konkretnej specjalności, gdyż są związane z realizacją projektu dyplomowego, którego temat i forma bezpośrednio od danej specjalności zależy, zaliczono do przedmiotów ogólnych.

Treści objęte programem studiów dotyczące rozwijania umiejętności językowych, w połączeniu z kształceniem w zakresie językoznawstwa jako dyscypliną wiodącą, są zgodne z koncepcją kształcenia filologicznego. Treści te odzwierciedlają aktualny stan wiedzy w obrębie glottodydaktyki i językoznawstwa, w tym głównie w obszarze językoznawstwa stosowanego w odniesieniu do kształcenia językowego dla potrzeb zawodowych, uwzględniają zatem wiedzę i jej zastosowania w zakresie dyscypliny wiodącej, do której kierunek jest przyporządkowany.

SeminaRIA dyplomowe, jak podają sylabusy, prowadzone są w języku polskim i angielskim. ZO PKA rekomenduje prowadzenie seminariów w języku docelowym, przynajmniej od 5 semestru.

W niektórych sylabusach znalazły się treści nauczania wykraczające poza efekty uczenia się odpowiednie dla konkretnych zajęć czy też możliwości studenta na tym poziomie kształcenia. Przykładowo sylabus zajęć *łacina* (włączonych do programu dla wszystkich specjalności) zakłada, że po 15-godzinym kursie student „potrafi przetłumaczyć tekst fachowy dotyczący studiowanego kierunku”, co nie jest osiągalne.

Nauczanie sprawności zintegrowanych (*PNJA 1-6*) wzbogacone jest dodatkowo zajęciami poświęconymi fonetyce, tłumaczeniom pisemnym, gramatyce (*PNJA gramatyka-struktury 1- 6*), rozwijaniu sprawności pisania w języku angielskim (*PNJA pisanie 1- 6*) oraz ćwiczeń w zakresie języka specjalistycznego. Treści kształcenia w ramach zajęć z praktycznej nauki języka angielskiego w trzyletnim programie studiów zapewniają osiągnięcie docelowej biegłości w tym języku na poziomie C1. Treści programowe w ramach zajęć z praktycznej nauki języka niemieckiego jako drugiego języka obcego, zapewniają osiągnięcie biegłości na poziomie B2 ESOKJ. Treści programowe w tych obszarach są kompleksowe i specyficzne dla zajęć tworzących program studiów.

Program studiów obejmuje też zajęcia, których treści programowe wykraczają poza kształcenie na profilu praktycznym. Przy całym szacunku, jakim każdy filolog darzy łacinę i jej oddziaływanie na języki i kulturę europejską i uznając jej doniosłość dla rozwoju humanistyki, przedmiot ten nie do końca przystaje do kształcenia dla potrzeb zawodowych, tym bardziej, że w programie studiów brak np. gramatyki opisowej języka angielskiego. Treści programowe w zakresie opisu języka są oczywiście częściowo realizowane w ramach zajęć *PNJA Gramatyka-struktury*, jednak grupa zajęć poświęconych praktycznej nauce języka nie powinna, a nawet nie może zastępować gramatyki opisowej, poświęconej systematycznym analizom zjawisk językowych na różnych poziomach i w odniesieniu do różnych podsystemów języka, które mają charakter deskryptywny (w odróżnieniu od normatywnego).

Należy również zwrócić uwagę na to, że nazwy niektórych przedmiotów w programie studiów nie są właściwe. Termin „fonetyka” oznacza wymowę (chyba, że chodzi o fonetykę akustyczną, co w tym przypadku nie ma zastosowania), zatem nazwa zajęć *fonetyka i wymowa języka angielskiego* to powtórzenie dwa razy tego samego. Oczywiście zastrzeżenia merytoryczne budzą też nazwy zajęć: *kultura obszaru językowego GB i USA* oraz *historia obszaru językowego GB i USA*, gdyż pojęcia: *obszar językowy Wielkiej Brytanii* i *obszar językowy USA* są błędne - chodzi o kulturę i historię Wielkiej Brytanii i USA lub – w szerszym zakresie – o kulturę i historię krajów angielskiego obszaru językowego. Konieczne jest wprowadzenie odpowiednich zmian w odniesieniu do tych nazw.

Treści programowe przedmiotów specjalnościowych w ramach modułu przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela obejmują zakresu treści zawartych w standardzie kształcenia z rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (DzU. 2019 poz. 1450).

Czas trwania studiów jest właściwy i umożliwia osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się spójnych z kształceniem filologicznym o profilu praktycznym. Podobnie nakład pracy (mierzony łączną liczbą 186 punktów ECTS) niezbędny do osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do poszczególnych zajęć jest poprawnie oszacowany i stwarza warunki do osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się właściwych dla kierunku o profilu praktycznym i pozwala na realizację odpowiednich treści kształcenia filologicznego w wyznaczonym czasie.

W ramach zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów, studenci każdej ze specjalności uzyskują 122 pkt. ECTS, co oznacza, że warunek, by co najmniej połowa programu kształcenia była realizowana w tej postaci jest spełniony. Odpowiednią liczbę punktów ECTS przypisano również zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne. Zajęcia o charakterze praktycznym dotyczą głównie przygotowania w zakresie kompetencji językowych i – poza

przygotowaniem do wykonywania zawodu tłumacza – są one prowadzone w warunkach właściwych dla zawodów, do których przygotowujący się studenci, w sposób umożliwiający wykonywanie (lub symulowanie) czynności zawodowych. Natomiast w odniesieniu do kształcenia tłumaczy brak laboratorium i dostępu do sprzętu umożliwiającego trening w tłumaczeniu ustnym (patrz kryterium 5) oraz oprogramowania wspomagającego pracę tłumacza skutkuje tym, że zajęcia dla tłumaczy nie są prowadzone w warunkach właściwych dla ich przyszłej działalności zawodowej,

Przedmioty specjalnościowe rozpoczynają się już od drugiego semestru I roku studiów. Seminarium dyplomowe trwa aż 4 semestry i rozpoczyna się już w III semestrze studiów. Zgodnie z informacjami, które uzyskał ZO PKA, krótszy czas trwania seminarium nie zapewniłby wystarczającej opieki studentom pracującym nad pracą dyplomową, stąd seminaria trwają aż dwa lata, zatem rozwiązanie to należy uznać za optymalnie dostosowane do warunków i możliwości osób studiujących na ocenianym kierunku.

Sekwencja przedmiotów w planie studiów nie budzi zastrzeżeń na poziomie przypisania przedmiotów do poszczególnych lat. Wiele ważnych przedmiotów w kształceniu językowym, stanowiącym trzon ocenianego programu, ma strukturę etapową. Oznacza to, że przynajmniej w założeniu, treści programowe realizowane są systemowo w sposób, zapewniający odpowiednio wzrastający poziom trudności nauczanych zagadnień.

Analiza sylabusów ujawniła też pewną niespójność w początkowym poziomie języka angielskiego jako głównego języka i języka niemieckiego jako drugiego języka obcego na kierunku filologia. Jak wskazują sylabusy zajęć *PNJA 1*, *PNJA 2*, *PNJA gramatyka-struktury 1* i *PNJA gramatyka-struktury 2* oraz *PNJA pisanie 1* i *PNJA pisanie 2* zakłada się że po ukończeniu tych kursów student będzie legitymował się znajomością języka angielskiego na poziomie B1+, zaś jak wskazują zacytowane powyżej efekty uczenia się w zakresie języka niemieckiego, po pierwszym roku nauki student ma osiągnąć poziom B2 (abstrahując od tego, że na dalszych etapach nie przewiduje się rozwoju tych umiejętności). W kontekście roli języka wiodącego jest to pewna anomalia, gdyż oznacza spodziewany niższy przyrost kompetencji w (wiodącym) języku angielskim niż w (dodatkowym) języku niemieckim.

Jeśli chodzi o wymóg uzyskania przez studenta na studiach z obszaru nauk humanistycznych co najmniej 5 pkt ECTS w ramach zajęć z dziedziny nauk społecznych, to w raporcie samooceny nie wykazano żadnych punktów ECTS w tym obszarze. Niemniej jednak warunek ten jest spełniony w odniesieniu do dwóch specjalizacji: *język angielski w biznesie i zarządzaniu* oraz *język angielski z przygotowaniem pedagogicznym*. Program pierwszej z wymienionych specjalizacji obejmuje: *podstawy zarządzania i ekonomii* (2 ECTS), *marketing* (3 ECTS) oraz *socjologiczne aspekty zarządzania i komunikacji* (3 ECTS), zaś drugiej *pedagogikę 1 i 2* (w sumie 6 ECTS) i *psychologię 1 i 2* (w sumie 6 ECTS). Problem stanowi specjalność *lingwistyka stosowana*, gdzie jedynie *socjologię* (2 ECTS) można zaliczyć do przedmiotu z dziedziny nauk społecznych, co nie zapewnia wymaganej liczby punktów ECTS w tym zakresie. Poza tym jest to przedmiot do wyboru i część studentów może zamiast *socjologii* wybrać *etykę i filozofię*.

Program studiów umożliwia studentom wybór zajęć w wymiarze przewyższającym 30% liczby punktów ECTS koniecznej do ukończenia studiów, zgodnie z zasadami, które pozwalają studentom na elastyczne kształtowanie ścieżki kształcenia.

Zajęcia przewidziane programem są realizowane w formie wykładów, ćwiczeń, warsztatów i seminariów, co oznacza wykorzystanie zróżnicowanych metod dydaktycznych, a proporcje zajęć realizowanych w poszczególnych formach są właściwe: w programie zdecydowanie przeważają ćwiczenie, a liczba wykładów jest znacznie ograniczona.

Plan studiów obejmuje zajęcia poświęcone rozwijaniu znajomości języka niemieckiego jako drugiego języka obcego w wymiarze pozwalającym na osiągnięcie wymaganego poziomu B2.

Program nie przewiduje zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Program kształcenia w ramach specjalności *filologia angielska z przygotowaniem pedagogicznym* nie obejmuje wystarczającej liczby godzin w obszarze przygotowania pedagogicznego (grupa zajęć B wg standardu kształcenia nauczycieli). Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (DzU. 2019 poz. 1450), blok przygotowania psychologiczno-pedagogicznego ma obejmować 90 godz. zajęć z pedagogiki i 90 godz. zajęć z psychologii, podczas gdy program tych zajęć na ocenianym kierunku obejmuje tylko po 75 godz. dla każdego z tych przedmiotów, zatem w sumie o 30 godz. mniej niż w standardzie.

Jeśli chodzi o czas trwania studiów i nakład pracy mierzony łączną liczbą punktów ECTS konieczny do zaliczenia modułu kształcenia nauczycielskiego, jak również nakład pracy niezbędny do osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do grup zajęć przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela i sekwencja tych zajęć są zgodne z wymaganiami.

Metody kształcenia wykorzystywane podczas zajęć przewidzianych programem studiów są na ogół właściwie dobrane do profilu praktycznego. Wachlarz tych metod jest zróżnicowany, są one adekwatnie dopasowane do specyfiki zajęć i stwarzają odpowiednie warunki do osiągnięcia przez studentów odpowiednich efektów uczenia się. Stosowane metody pozwalają studentom na zdobycie umiejętności praktycznych, głównie w zakresie posługiwania się językiem docelowym.

Wykłady mają najczęściej postać wykładów multimedialnych, wzbogacanych interakcją z uczestnikami. Repertuar technik stosowanych podczas ćwiczeń obejmuje dyskusje, gry dydaktyczne, pracę z tekstem lub nagraniem, prezentacje multimedialne itp.; w sylabusach wymieniane są też: burza mózgów, pogadanka i praca ze słownikiem. Symulacje i gry z odgrywaniem ról oraz zadania tłumaczeniowe stosowane podczas wielu zajęć z pewnością umożliwiają wykonywanie czynności praktycznych.

Należy stwierdzić, że w chwili obecnej metody i narzędzia kształcenia tłumaczy nie uwzględniają najnowszych osiągnięć w zakresie przygotowania absolwentów tej specjalności do działalności zawodowej na rynku pracy. ZO PKA rekomenduje stosowanie właściwie dobranych narzędzi dydaktycznych wspomagających osiąganie przez studentów efektów uczenia się i włączenie najnowszych osiągnięć w zakresie treningu tłumaczy do kształcenia studentów tej specjalności.

Stosowane podczas zajęć metody kształcenia wymagają aktywnego uczestniczenia studentów w procesie dydaktycznym i stymulują ich do samodzielności, przygotowują ich do działalności zawodowej i – poza studentami ze specjalności *lingwistyka stosowana*, co uwypuklono powyżej – zapewniają znajomość relewantnych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, potrzebnych filologom w funkcjonowaniu na zawodowym rynku pracy.

Formy i organizacja procesu nauczania i uczenia się umożliwiają dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością. Dają też w pełni możliwość realizowania indywidualnych ścieżek kształcenia. Uczelnia posiada sformalizowane relacje z pracodawcami, które gwarantują studentom możliwość odbycia praktyki zawodowej w placówkach o profilu dydaktycznym, samorządowym oraz usługowym. Praktyki zawodowe na kierunku filologia są realizowane w wymiarze 12 tygodni, tj. 480 h, gdzie na każde 6 tygodni przypada 240 h. Potwierdza to analiza przedstawionych dokumentów (tj. Dziennik Praktyk). Jednakże dokumenty wskazują również na przypadki, w których student przekroczył liczbę godzin (500 h).

Dokumentacja zawierająca opis efektów uczenia się dla kierunku filologia jest nadmiernie rozbudowana i zawiera powtarzające się charakterystyki. To samo dotyczy wskazanych efektów dla praktyki zawodowej, efekty dublują się i występują w kilku miejscach jednocześnie. W wielu aspektach są one niedostosowane do kompetencji, jakie powinien zdobyć student filologii podczas realizowanych zadań. Efekty powinny być dostosowane i spójne z daną specjalnością oraz odnosić się bezpośrednio do kompetencji, które pozwala studentowi realizować zadania powierzane przez pracodawców.

Dokumentem regulującym aspekty formalne jest Regulamin praktyk zawodowych Państwowej Uczelni Stanisława Staszica w Pile. Regulamin określa cel, formę, czas i miejsce oraz warunki zaliczenia praktyki zawodowej. Jest on łatwo dostępny dla wszystkich zainteresowanych na stronie internetowej PUSS.

Studenci są informowani o konieczności odbycia praktyki zawodowej przez opiekuna praktyki. Dla kierunku filologia, dla każdej ze specjalności dedykowany jest jeden opiekun praktyki, który nadzoruje oraz wspiera studentów w procesie nabywania pierwszych doświadczeń zawodowych. Studenci kierunku filologia samodzielnie wybierają miejsce, w którym chcą odbyć praktykę zawodową. W sytuacji, gdy student nie może znaleźć odpowiedniej placówki, kieruje się do opiekuna praktyki. Takie sytuacje są jednak sporadyczne, ponieważ studenci chętnie wybierają na pierwszą praktykę miejsca, które znają i z którymi mają nawiązane pozytywne relacje. Opiekunowie praktyk są w stałym kontakcie z Biurem Praktyk Studenckich, dzięki czemu mają aktualną wiedzę na temat dostępnych ofert praktyk i staży.

Pracownicy PUSS odpowiedzialni za praktykę zawodową, podchodzą do tematu holistycznie. Wskazują studentom nie tylko pozytywne aspekty płynące ze zdobywania pierwszych doświadczeń zawodowych, ale również zwracają uwagę, iż można je połączyć z kolejnymi etapami rozwoju, takimi jak pisanie pracy dyplomowej, realizacja projektów czy późniejsze stałe zatrudnienie.

Sprawozdania z odbytych praktyk, prezentowane są w formie Dziennika Praktyk, który zawiera szczegółowy plan praktyki (karta tygodniowa), opinię opiekuna praktyk oraz studenta. Całość jest przedstawiona w formie opisowej. Dodatkowo pracodawca uzupełnia formularz zawierający opis efektów uczenia się, osiągniętych przez studenta podczas praktyki. Przypisuje w nim ocenę efektów w skali 2-5 oraz całościową liczbę przepracowanych godzin.

Decyzję, czy praktyka zawodowa została zrealizowana i umożliwiła studentowi zdobycie odpowiednich kompetencji i osiągnięcie efektów uczenia się, podejmuje opiekun na podstawie przedstawionych przez studenta dokumentów oraz rozmowy weryfikacyjnej po zakończeniu praktyki. Pogłębiona

dyskusja ze studentem, opiekun, bazując na swoim doświadczeniu oraz znajomości rynku pracy, jest w stanie obiektywnie ocenić, czy dana praktyka osiągnęła zamierzany cel i student pozyskał wymagane kompetencje. Kontrola realizacji praktyk należy również do kompetencji opiekunów praktyk. Opiekunowie kontaktują się z pracodawcami telefonicznie, aby zweryfikować informacje o pracy studentów odbywających u nich praktykę.

Dodatkową wartością bardzo ważną z punktu widzenia funkcjonowania na rynku pracy, którą pozyskują studenci po odbytej praktyce zawodowej, jest nawiązanie przez ich długofalowych relacji z pracodawcą, u którego realizowali pierwszą praktykę. Często studenci, wracają do jednostek, aby kontynuować rozwój zawodowy oraz doskonalić warsztat nauczycielski np. w formie wolontariatu.

Organizacja procesu kształcenia w odniesieniu do rozplanowania zajęć nie budzi zastrzeżeń: zajęcia rozplanowane są właściwie, z zapewnieniem odpowiednich przerw w ciągu dnia. Harmonogramy umożliwiają efektywne wykorzystanie czasu na udział w zajęciach i pracę własną studenta i są zgodne z zasadami higieny pracy i nauki. Czas przeznaczony na sprawdzanie i ocenę efektów uczenia się umożliwia ich weryfikację oraz dostarczenie studentom informacji zwrotnej o uzyskanych efektach. Pod względem rozplanowania zajęć i harmonogramu egzaminów oraz zaliczeń, kształcenie nauczycieli na ocenianym kierunku jest zgodne z obowiązującymi wymogami.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2

Kryterium spełnione częściowo.

Uzasadnienie

Treści programowe realizowane na ocenianym kierunku studiów w zakresie zajęć o charakterze praktycznym uwzględniają aktualny stan wiedzy w obrębie glottodydaktyki i językoznawstwa, w tym głównie w obszarze językoznawstwa stosowanego w odniesieniu do kształcenia językowego dla potrzeb zawodowych. Program studiów obejmuje jednak również treści programowe, które wykraczają poza kształcenie w ramach profilu praktycznego. Wymóg uzyskania przez studenta na studiach z obszaru nauk humanistycznych co najmniej 5 pkt ECTS w ramach zajęć z dziedziny nauk społecznych nie jest spełniony w odniesieniu do specjalizacji *lingwistyka stosowana*. Formy zajęć przewidziane programem są odpowiednio zróżnicowane, a ich proporcje właściwe. Program kształcenia w ramach specjalności *filologia angielska z przygotowaniem pedagogicznym* nie obejmuje wystarczającej liczby godzin w obszarze przygotowania psychologiczno-pedagogicznego, zatem nie spełnia minimów określonych standardem. Repertuar stosowanych metod kształcenia jest zróżnicowany, są one właściwie dopasowane do specyfiki zajęć i stwarzają odpowiednie warunki do osiągnięcia przez studentów odpowiednich efektów uczenia się, pobudzając ich do aktywnego uczestniczenia w procesie dydaktycznym. W chwili obecnej metody i narzędzia kształcenia tłumaczy nie uwzględniają najnowszych osiągnięć w zakresie przygotowania absolwentów tej specjalności do działalności zawodowej na rynku pracy.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak.

Zalecenia

1. Należy dokonać przeglądu programu studiów, usuwając treści programowe, które wykraczają poza kształcenie praktyczne.
2. Należy uzupełnić program specjalności *lingwistyka stosowana*, by spełnić wymóg uzyskania przez wszystkich studentów co najmniej 5 pkt ECTS w ramach zajęć z dziedziny nauk społecznych.
3. Należy odpowiednio uzupełnić moduł kształcenia na specjalności język angielski z przygotowaniem pedagogicznym w zakresie przygotowania psychologiczno-pedagogicznego, by spełniał on wszystkie wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz.U. 2019 poz. 1450).

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Warunki rekrutacji na studia, kryteria kwalifikacji i procedury rekrutacyjne są przejrzyste i bezstronne, nie są jednak selektywne: postępowanie rekrutacyjne opiera się na liście rankingowej, stworzonej na podstawie konkursu świadectw, który w przypadku kierunku filologia dotyczy ocen na świadectwie dojrzałości z języka polskiego oraz języka angielskiego. Dla tzw. „nowej matury” wyniki egzaminu maturalnego przelicza się w następujący sposób: poziom podstawowy 1% = 1 pkt, zaś poziom rozszerzony 1%=1,5 pkt. Oznacza to, że kandydat, który uzyskał 95 pkt. z egzaminu z języka angielskiego na poziomie podstawowym, plasuje się na liście rankingowej wyżej niż kandydat z liczbą 60 pkt. za egzamin na poziomie rozszerzonym, podczas gdy ten pierwszy egzamin poświadcza znajomość języka angielskiego na poziomie B1, a ten drugi na poziomie B2.

Zasady rekrutacji nie zapewniają naboru kandydatów o kompetencjach wstępnych umożliwiających osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się, szczególnie w zakresie uzyskania poziomu biegłości językowej C1 wg ESOKJ w języku angielskim, co poświadcza wysoki, na poziomie 40%, odsetek studentów. Zespół oceniający rekomenduje sformułowanie zasady rekrutacji w sposób zapewniający czołowe miejsca na liście rankingowej kandydatom ze świadectwem maturalnym poświadczającym kompetencje językowe na poziomie B2 ESOKJ. Ponieważ w rozmowie z zespołem oceniającym, nauczyciele akademicki wskazali, że poziom studentów na pierwszym roku jest bardzo zróżnicowany, co utrudnia prowadzenie zajęć językowych, a jak dotąd w programie studiów nie przewidziano rozwiązania systemowego, wspierającego studentów z niewystarczającym poziomem języka angielskiego w momencie rozpoczęcia studiów, ZO PKA rekomenduje wdrożenie odpowiednich rozwiązań w tym zakresie: np. wprowadzenie intensywnego kursu wyrównawczego w pierwszym semestrze.

Warunki i procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów zawarto w dokumencie „Wewnętrzny system potwierdzania efektów uczenia się w Państwowej Uczelni Stanisława Staszica w Pile”. System RPL (*Recognition of Prior Learning*), stanowiący podstawę całego postępowania, definiuje w sposób bardzo szczegółowy procedury i zasady walidacji wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, uzyskanych poza uczelnią lub w trakcie pracy zawodowej danej osoby. Jest on oparty na identyfikacji efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów i jego integralną częścią jest ocena ich adekwatności w odniesieniu do efektów uczenia się określonych

w programie studiów na danym kierunku. Procedury określone są dość precyzyjnie i obejmują kompleksowe działania.

Zasady, warunki i tryb uznawania efektów uczenia się i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innej uczelni określa zarządzenie Rektora PUSS w Pile w sprawie wprowadzenia procedur przeniesienia studenta z innej uczelni, zmiany kierunku studiów, zmiany specjalności, wznowienia studiów oraz zasad uznawania efektów uczenia się osiągniętych przez studenta oraz Regulamin studiów PUSS w Pile. Podstawą dla uznania efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni jest stosowna analiza stopnia ich zbieżności z zakresem efektów określonych w programie studiów.

Proces dyplomowania na ocenianym kierunku odbywa się zgodnie z Regulaminem Studiów oraz specjalnie przygotowanym w październiku 2019 r. Regulaminem przygotowywania prac dyplomowych i egzaminu dyplomowego. Zawarte tam zasady określają wymagania merytoryczne stawiane pracom dyplomowym, podkreślają konieczność powiązania tematu pracy z kierunkiem studiów i profilem kształcenia, regulują normy związane z opieką nad pracą, jej przygotowaniem i przeprowadzaniem egzaminu dyplomowego. Dają możliwość tworzenia prac w zespole (do 3 osób), co dodatkowo kształtuje i pozwala ostatecznie ocenić kompetencje społeczne autorów. Nie sporządzono jednak reguł dyplomowania specyficznych dla kierunku filologia, które wskazywałyby na dyscypliny naukowe, w zakresie których prace dyplomowe mogą być przygotowane i nie określono kryteriów, jakie powinna spełniać praca dyplomowa z uwzględnieniem praktycznego profilu studiów.

Proces dyplomowania jest ostatecznym sposobem potwierdzania efektów uczenia się osiągniętych przez studenta podczas studiów, jak podkreśla procedura P06-02 „Księgi procesów wewnętrznego systemu zapewniania jakości w PUSS”. Istnieje wymóg dołączenia do każdej pracy oświadczenia o przestrzeganiu praw autorskich. Prace dyplomowe poddawane są obowiązującej w Uczelni procedurze antyplagiatowej; od roku 2019 w PUSS działa Jednolity System Antyplagiatowy. W roku 2016 Uczelnia otrzymała Certyfikat UBERRIMA FIDE, przyznawany jednostkom naukowo-dydaktycznym, szczytującym się najwyższymi standardami jakości kształcenia w zakresie ochrony oryginalności pisemnych prac dyplomowych oraz aktywnie realizującym politykę ochrony własności intelektualnej.

Zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów uczenia się oraz postępów w nauce określone są w Regulaminie studiów; są one doprecyzowane w szczegółowych procedurach opisanych w „Księdze procesów wewnętrznego systemu zapewniania jakości w PUSS”. Tworzą one podstawy do równego traktowania studentów w procesie weryfikacji i oceniania poziomu osiągnięcia przez nich efektów uczenia się. Stwarzają możliwość adaptowania metod i organizacji sprawdzania efektów uczenia się do potrzeb studentów z niepełnosprawnością, którzy mogą m.in. ubiegać się o dostosowanie form zaliczeń i egzaminów do swych indywidualnych możliwości, wnioskować o uczestniczenie przydzielonego im asystenta na zajęciach dydaktycznych, zaliczeniach i egzaminach oraz o zmianę organizacji sesji egzaminacyjnych. Uwzględniają one też reguły postępowania w sytuacjach konfliktowych, związanych z procesem weryfikacji efektów uczenia się i zawierają zasady przekazywania studentom informacji zwrotnej. W praktyce studenci mają możliwość obejrzenia swoich prac i uzyskania dodatkowych informacji na temat zastosowanych kryteriów ewaluacji. W dostępnej dokumentacji określono również procedury zapobiegania i reagowania na zachowania nieetyczne i niezgodne z prawem.

Stosowane metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w nauce są różnorodne i zasadniczo właściwie dostosowane do treści kształcenia oraz specyfiki poszczególnych przedmiotów. Metody te obejmują m.in.: testy, sprawdziany wiedzy, sprawdziany umiejętności, prezentacje, raporty, referaty, obserwacje, dyskusje, eseje i egzaminy pisemne oraz ustne. W zakresie wiedzy w sylabusach wskazano różne metody weryfikacji efektów uczenia się, zazwyczaj właściwie dobrane do treści kształcenia i specyfiki przedmiotu. Osiągnięcie efektów uczenia się w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych najczęściej sprawdzane jest poprzez udział studentów w dyskusji na zajęciach, przygotowanie referatów i prezentacji oraz zadania praktyczne. Natomiast w niektórych przypadkach zbyt duży nacisk na stosowanie szerokiego wachlarza różnych metod weryfikacji w odniesieniu do poszczególnych efektów skutkuje tym, że w sylabusach wymieniane są formy ewaluacji mało trafnie dobrane do danego efektu. Przykładowo wskazano, że efekt uczenia się związany z rozumieniem potrzeby udoskonalania swoich kompetencji przez całe życie weryfikowany jest m.in. przez sprawdzian wiedzy (w ramach zajęć *fonetyka i wymowa języka angielskiego, PNJA pisanie 4 i 5*), egzamin pisemny (*PNJA pisanie 2 i 4*), sprawdzian umiejętności (w ramach zajęć: *tłumaczenie pisemne polsko-angielskie i prezentowanie publiczne*) oraz prezentacje (*prezentowanie publiczne*), co prowadzi do pytania o rzeczywiste możliwości potwierdzenia tego efektu z wykorzystaniem tych form. Podobne wątpliwości budzi możliwość weryfikacji efektu: „ma świadomość poziomu swojej wiedzy i praktycznych umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego doksztalcania się z zakresu przedmiotu nauczanego, cechuje się świadomością konieczności rozwoju osobistego, dokonuje oceny własnych kompetencji niezbędnych do nauczania dzieci i młodzieży oraz doskonalą umiejętności praktyczne w trakcie realizowania wszelkich działań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych” za pomocą egzaminu ustnego i pisemnego (!) w ramach przedmiotu *emisja głosu*. Już samo wprowadzanie sprawdzianów pisemnych dla weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych w toku zajęć z *emisji głosu* budzi zastrzeżenia, a weryfikacja wskazanego efektu uczenia się w tej formie jest zupełnie niemożliwa. Analogicznie trudno poddać weryfikacji poziom osiągnięcia efektu: „ma świadomość istnienia etycznego wymiaru diagnozowania i oceniania uczniów zapewniając uczniom poczucie sprawiedliwości w ocenianiu ich zachowań oraz postępów edukacyjnych” podczas testu i kolokwium, jak założono w sylabusie zajęć *warsztat pracy nauczyciela 2*.

Analiza prac etapowych i egzaminacyjnych wskazała, że pozwalają one na weryfikację osiągnięcia efektów uczenia się w obszarze wiedzy w odniesieniu do treści kształcenia w ramach poszczególnych przedmiotów i na ocenę stopnia ich osiągnięcia w tym zakresie. Są to najczęściej testy postępów w nauce, a zatem sprawdziany stopnia osiągnięcia konkretnych celów nauczania w oparciu o wybrane przez nauczyciela podręczniki, dotyczą więc głównie opanowania konkretnego materiału dydaktycznego. Zespół oceniający rekomenduje stosowanie na szerszą skalę testów biegłości językowej, nastawionych na sprawdzenie, jak na danym etapie kształcenia językowego student potrafi używać języka w sytuacjach jak najbardziej zbliżonych do rzeczywistych. Testy osiągnięć mają niewątpliwie wartość formującą, gdyż sprawdzają systematyczność studenta i motywują go do nauki, ale nie dają właściwego obrazu jego realnych umiejętności w języku docelowym, co powinno być głównym celem weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się.

W obszarze ewaluacji i stosowania ocen jako wykładnika osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów uczenia się, większość sylabusów ogranicza się do listy przedziałów procentowych dla danej oceny, konsekwentnie tych samych we wszystkich analizowanych sylabusach. Nie ma tu jednak

żadnych informacji co do osiągniętych efektów w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych, brakuje zatem kryteriów ewaluacji, które adekwatnie odzwierciedlałyby konkretne wymagania przedmiotowe. ZO PKA rekomenduje wprowadzenie zmian, dzięki którym kryteria poszczególnych ocen, spójne ze specyfiką treści kształcenia w ramach danego przedmiotu i dopasowane do osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się, zostaną odpowiednio ukonkretnione i precyzyjnie sformułowane. Pozwoli to na udoskonalenie systemu przekazywania studentom informacji zwrotnej o ich postępach w procesie uczenia się i umożliwi rzetelną weryfikację skuteczności stosowanych metod kształcenia.

W odniesieniu do drugiego języka obcego metody weryfikacji efektów uczenia się odpowiadają poziomowi B2 i w kontekście przedmiotów specjalistycznych odnoszą się do języka specjalistycznego

W ramach modułu kształcenia przygotowującego do wykonywania pracy nauczyciela, sposoby weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się są prawidłowe i zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardzie.

Rodzaj, forma i tematyka prac dyplomowych, które dotychczas powstały, jest na ogół właściwa dla kształcenia na profilu praktycznym i uwiadcniają one efekty uczenia się osiągnięte przez studentów w toku kształcenia. Z analizy prac etapowych wynika, że o tyle o ile jest to możliwe w warunkach szkoły wyższej, są one ukierunkowane na sprawdzanie umiejętności językowych potencjalnie przydatnych w obszarach działalności zawodowej, głównie w zakresie kompetencji językowych związanych ze znajomością specjalistycznego słownictwa i funkcji pragmatycznych realizowanych przy pomocy różnych struktur gramatycznych. Prace licencjackie na kierunku filologia spełniają kryterium praktyczności: przykładowo polegają na przygotowaniu dwujęzycznego glosariusza w zakresie wybranej tematyki, projektów poświęconych komunikacji interkulturowej zwieńczonych opracowaniem broszury, przewodnika itp., służących konkretnym celom praktycznym.

Monitorowanie losów absolwentów i analiza ich pozycji na rynku pracy wpływa bezpośrednio na projektowanie programu studiów. Z danych ankietowych uzyskanych od absolwentów kierunku filologia po 3 i 5 latach od ukończenia studiów wynika, że 75% ma pracę, a znalezienie zatrudnienia zajmuje im średnio 3 miesiące.

Analiza losowo wybranych prac etapowych i egzaminacyjnych wskazała, że są one świadectwem postępów w nauce studentów i stanowią dowód na osiągnięcie przez nich efektów uczenia się, głównie w zakresie wiedzy. Sprawdzaniu praktycznych umiejętności poświęcone są głównie ćwiczenia językowe, bazujące na kompetencjach potencjalnie potrzebnych w działalności profesjonalnej. Analiza prac dyplomowych absolwentów profilu praktycznego (niektóre prace dyplomowe z ub. roku były zwieńczeniem studiów o profilu ogólnoakademickim dla studentów, którzy przystępowali do końcowego egzaminu z opóźnieniem) wskazuje, że tematyka i forma jest zgodna ze specjalnością i profilem studiów. Rodzaj, forma i tematyka prac etapowych, egzaminacyjnych i dyplomowych oraz stawiane im wymagania są dostosowane do poziomu studiów i niektóre z nich imitują zadania związane z posługiwaniem się językiem docelowym w kontekstach zawodowych, co jest szczególnie cenne w kształceniu na profilu praktycznym. Weryfikacja osiągania efektów uczenia się na poziomie dyplomowania uwzględnia tworzenie prac projektowych o charakterze aplikatywnym.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Warunki i procedury stosowane w rekrutacji na kierunku filologia są jasne, bezstronne i zapewniają wszystkim kandydatom równe szanse w podjęciu studiów. Nie są to jednak zasady selektywne i nie gwarantują doboru kandydatów posiadających kompetencje niezbędne do studiowania na kierunku filologia i potrzebne do osiągnięcia odpowiednich efektów uczenia się w toku trzyletniego kształcenia. Warunki i procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów określa przyjęty na Uczelni system RPL (Recognition of Prior Learning), stanowiący podbudowę całego postępowania. Jest on podstawą szczegółowych procedur i zasad walidacji wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, uzyskanych poza uczelnią lub w trakcie pracy zawodowej danej osoby. Jest on oparty na identyfikacji efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów i jego integralną częścią jest ocena ich adekwatności w odniesieniu do efektów uczenia się określonych w programie studiów na danym kierunku. Warunki i procedury uznawania efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni są określone w przejrzysty sposób i są oparte na ustaleniu ekwiwalencji pomiędzy efektami uczenia się z innego programu kształcenia i efektami uczenia się zdefiniowanymi w programie studiów na danym kierunku w PUSS. Proces dyplomowania odbywa się zgodnie z zasadami regulaminowymi, które obejmują ogólne wymagania merytoryczne stawiane pracom dyplomowym, reguły przygotowywania oraz zatwierdzania prac i reguły przeprowadzania egzaminów dyplomowych. Brakuje jednak reguł dyplomowania specyficznych dla kierunku filologia, które adekwatnie łączyłyby oczekiwania wobec pracy dyplomowej ze zdefiniowanymi dla kierunku efektami uczenia się i wskazywałyby na dyscypliny naukowe, w zakresie których prace dyplomowe mogą być przygotowane; nie zdefiniowano też i nie określono kryteriów, jakie powinna spełniać praca dyplomowa z uwzględnieniem praktycznego profilu studiów na ocenianym kierunku. Ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w nauce zapewniają przejrzystość, bezstronność i rzetelność procesu weryfikacji, uwzględniając reguły postępowania w sytuacjach konfliktowych i procedury zapobiegania i reagowania na zachowania nieetyczne oraz niezgodne z prawem. Stosowane metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się są różnorodne, a prace etapowe i dyplomowe zapewniają potwierdzanie poziomu osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się. Rodzaj, forma i tematyka prac dyplomowych, które dotychczas powstały, jest właściwa dla kształcenia na profilu praktycznym.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak.

Zalecenia

1. Należy wdrożyć procedury rekrutacyjne, zapewniające nabór kandydatów o kompetencjach wstępnych z języka angielskiego, umożliwiających osiągnięcie zakładanych na kierunku efektów uczenia się, szczególnie w zakresie uzyskania poziomu biegłości C1 w języku docelowym.
2. Należy dostosować wszystkie wskazane w sylabusach metody oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się do charakteru i zakresu tych efektów.

3. Należy określić zasady dyplomowania specyficzne dla kierunku filologia, które wskażą dyscypliny naukowe, w zakresie których prace dyplomowe mogą być przygotowane i zdefiniują kryteria, jakie powinna spełniać praca dyplomowa z uwzględnieniem praktycznego profilu studiów.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Na kierunku filologia prowadzi zajęcia 12 nauczycieli akademickich zatrudnionych w uczelni na etatach naukowo-dydaktycznych i dydaktycznych (w tym 7 doktorów oraz 5 nauczycieli z tytułem zawodowym magistra). Wszyscy nauczyciele prowadzący zajęcia na kierunku posiadają udokumentowany dorobek naukowy w obszarze nauk humanistycznych, dziedzinie nauk humanistycznych w jednej z dyscyplin, do której odnoszą się efekty uczenia się. Dwie osoby posiadają dorobek naukowy w dyscyplinie literaturoznawstwo, w tym jedna w zakresie literaturoznawstwa angielskiego i jedna w zakresie literaturoznawstwa niemieckiego, dziewięć osób legitymuje się dorobkiem naukowym w dyscyplinie językoznawstwo, szczególnie w zakresie językoznawstwa stosowanego, w tym glottodydaktyki; jedna osoba ma wykształcenie techniczne oraz doświadczenie w tłumaczeniach technicznych. Dorobek publikacyjny pracowników ma przede wszystkim nachylenie praktyczne, co w powiązaniu z ich doświadczeniem pozauczelnianym umożliwia prawidłową realizację zajęć i nabywanie przez studentów umiejętności praktycznych. Wszyscy nauczyciele akademicki prowadzący zajęcia kierunkowe i specjalistyczne na kierunku filologia mają doświadczenie pozauczelniane związane z programem studiów o profilu praktycznym. Przede wszystkim jest to praca w szkołach, udział w zewnętrznych komisjach egzaminacyjnych, organizowanie różnorodnych warsztatów o charakterze specjalistycznym (np. warsztaty dotyczące języka zawodowego), praca w charakterze lektora w szkołach językowych, prowadzenie kursów języków specjalistycznych, aktywność zewnętrzna w zakresie tłumaczeń, w tym tłumaczeń przysięgłych, udział w organizacji lokalnych wydarzeń kulturalnych. Doświadczenie zawodowe jest w przeważającej mierze związane z aktywnością zawodową z poprzednich lat lub aktualną pozauczelnianą działalnością dodatkową. Wśród osób prowadzących zajęcia na kierunku nie ma osób ze środowiska pozauczelnianego niezatrudnionych w uczelni. Taka sytuacja wynika z polityki uczelni, gdzie priorytetem jest stabilność kadry oraz dbałość o to, żeby zatrudnienie w PUSS było pierwszym miejscem pracy. Dlatego zajęcia są powierzane pracownikom etatowym a unika się umów cywilno-prawnych. Docenić należy działania uczelni polegające na wspieraniu dodatkowych szkoleń pracowników etatowych w miarę nowych wyzwań dydaktycznych. Wszyscy pracownicy wykazali się wystarczającym dorobkiem naukowym i zawodowym. Analiza tego dorobku pozwala też stwierdzić, że istnieje powiązanie tematów badawczych kadry z efektami uczenia się. Innymi słowy, kompetencje kadry są adekwatne do treści poszczególnych zajęć, ich nachylenia praktycznego i do przedmiotowych efektów uczenia się wyszczególnionych w sylabusach. Kompetencje dydaktyczne nauczycieli akademickich zostały potwierdzone podczas hospitacji zajęć oraz poprzez analizę prac etapowych i dyplomowych. Hospitowane zajęcia z praktycznej nauki języka angielskiego potwierdziły kompetencje nauczycieli w tym zakresie, a ocena prac etapowych i dyplomowych wykazała, że na zajęciach studenci zdobywają umiejętności praktyczne zgodne z zakładanymi efektami uczenia się, takimi jak m.in. korespondencja biznesowa, tłumaczenia różnorodnych tekstów, prace o charakterze projektowym. Obsada zajęć jest prawidłowa. Większość zajęć związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym jest prowadzona przez nauczycieli akademickich posiadających doświadczenie zawodowe

zgodne z zakresem tych zajęć, natomiast zajęcia o charakterze bardziej akademickim są spójne z dorobkiem naukowym poszczególnych nauczycieli. Obciążenie godzinowe oscyluje między 360-450 godzin rocznie, w nielicznych przypadkach jest większe. Biorąc pod uwagę charakter uczelni i profil praktyczny, jest to obciążenie prawidłowe, zgodne z wymaganiami, typowe dla stanowisk o charakterze dydaktycznym i umożliwia prawidłową realizację zajęć. Współczynnik dla programu studiów o profilu praktycznym dotyczący godzin zajęć prowadzonych przez nauczycieli akademickich zatrudnionych w tej uczelni jako podstawowym miejscu pracy jest spełniony i dla ocenianego kierunku wynosi 66%.

Polityka kadrowa na ocenianym kierunku filologia jest bardzo wyraźnie ukierunkowana na trwały rozwój kadry, stabilność zatrudnienia i stymuluje pracowników do rozpoznania własnych potrzeb rozwojowych i wszechstronnego doskonalenia. Zdobywanie stopni naukowych jest wspierane przez uczelnię w różny sposób: nagrody, urlopy naukowe, dofinansowywanie publikacji i udziału w konferencjach. Uczelnia przyznaje nagrody za osiągnięcia dydaktyczne, naukowe bądź organizacyjne. Jeden z podstawowych priorytetów to dbałość o to, by kadra w całości obejmowała nauczycieli akademickich zatrudnionych w jednostce jako podstawowym miejscu pracy. Jest to skorelowane z organizowaniem szkoleń pogłębiających doświadczenie praktyczne kadry odpowiadające zakresowi kształcenia na kierunku, np. szkolenie z nowych technik informatycznych wspomagających tłumaczenia czy też szkolenie dotyczące rozwoju kompetencji tłumaczeniowej oraz strategii tłumaczeniowych. Polityka kadrowa, jeżeli chodzi o nowe zatrudnienia, jest ukierunkowana na pozyskiwanie nauczycieli akademickich, którzy posiadają doświadczenie praktyczne zdobyte poza uczelnią. Wśród nauczycieli prowadzących zajęcia na kierunku brak rodzimych użytkowników nauczanych języków. Ma to negatywne konsekwencje dla zdobywanych umiejętności, ponieważ nie gwarantuje studentom autentycznego realnego kontaktu z rodzimymi użytkownikami języka obcego, co dla profilu szkoły jest istotne. Kontakt z autentycznym językiem jest ograniczony do udostępniania studentom nagrań i filmów. Nie zastąpi to jednak bezpośredniej konfrontacji z rodzimymi użytkownikami języków obcych i dlatego ZO PKA rekomenduje zatrudnienie rodzimych użytkowników nauczanych języków.

Ważnym elementem rozwoju kadry są wnioski z oceny pracowniczej oraz tzw. konferencje awansowe, podczas których pracownicy przedstawiają plany swojego rozwoju. System oceny pracowników opiera się na ankietyzacji, hospitacjach oraz ocenie dorobku naukowego, dydaktycznego i organizacyjnego. Hospitacje są zaplanowane. Osobą hospitującą jest kierownik katedry.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4

Kryterium spełnione.

Uzasadnienie

Wszyscy pracownicy posiadają udokumentowany dorobek w jednej z dyscyplin, do której odnoszą się efekty uczenia się, tzn. językoznawstwo i literaturoznawstwo. Wszyscy nauczyciele posiadają także doświadczenie pozauczelniane skorelowane z umiejętnościami, które są nauczane w programie studiów. Dorobek naukowy i doświadczenie zawodowe oraz dydaktyczne kadry prowadzącej zajęcia umożliwiają w pełni realizację przedmiotowych efektów uczenia się określonych dla modułów tworzących program studiów, w tym również tych związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym studentów. Niemniej jednak, pomimo, że wszyscy pracownicy posiadają doświadczenie pozauczelniane związane z ich poprzednią działalnością zawodową lub obecną dodatkową działalnością pozauczelnianą, to wskazane byłoby lepsze zagwarantowanie studentom warunków

właściwych dla zakresu działalności zawodowej poprzez powierzenie niektórych zajęć osobom ze środowiska zewnętrznego niebędących pracownikami uczelni. Polityka kadrowa promuje stabilność kadry kosztem zapewnienia takich warunków. W ramach etatowych pracowników, obsada zajęć jest prawidłowa i merytorycznie uzasadniona. Gwarantowane jest wsparcie finansowe działalności naukowej i dydaktycznej pracowników. Pracownicy są poddawani okresowym ocenom, systematycznym hospitacjom oraz ankietyzacji dokonywanej przez studentów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak.

Zalecenia

Brak.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Proces dydaktyczny na kierunku filologia jest realizowany w pomieszczeniach Katedry Filologii i Katedry Ekonomii PUSS w Pile, w dwóch budynkach „B” i „D”. Dla potrzeb Katedry Filologii przydzielono osiem sal wykładowych. Sale wykładowe wyposażone są w rzutniki multimedialne, komputery, mikrofony i ekrany oraz uzupełniająco w rzutniki tekstu. Oprócz sal wykładowych, w których prowadzone są zajęcia na ocenianym kierunku, uczelnia posiada 2 dobrze wyposażone pracownie komputerowe oraz ogólnie dostępne Multimedialne Centrum Informatyki w Bibliotece Głównej udostępniane dla potrzeb dydaktycznych ocenianego kierunku. Na terenie uczelni jest zagwarantowany dostęp do Internetu. W bezpłatne łącza internetowe wyposażone są też wszystkie pokoje studenckie w Domu Studenta. Wśród programów komputerowych wspomagających tłumaczenia wykorzystywane są powszechnie dostępne programy typu CAT: Reverso Context, MateCat, OmegaT oraz słowniki online natomiast brakuje specjalistycznych programów takich jak np. Trados czy MemoQ, powszechnie używanych przez profesjonalnych tłumaczy. Specyfika specjalności *językoznawstwo* stosowane wymaga zastosowania tych programów jak również specjalistycznych laboratoriów językowych i kabin dla tłumaczeń symultanicznych, których uczelnia nie posiada. Przy obecnych możliwościach wykorzystania komputera i udostępniania materiałów na ekranie oraz w formie dźwiękowej, proces dydaktyczny jest możliwy do zrealizowania, ale nie gwarantuje w pełni zapewnienia warunków właściwych dla działalności zawodowej w zakresie translatoryki.

W ramach zajęć z wychowania fizycznego studenci mogą korzystać z dobrze wyposażonej sali gimnastycznej, siłowni, sali fitness, oraz boisk zewnętrznych typu „ORLIK”

Budynki i ciągi komunikacyjne wyposażone są w urządzenia umożliwiające poruszanie się osobom z niepełnościami ruchową. Przy wejściach wykonane zostały podjazdy dla wózków inwalidzkich, a poruszanie się między piętrami umożliwiają windy.

Biblioteka Główna PUSS jest ogólnouczelnianą jednostką wspomagającą działalność dydaktyczną i naukową. Biblioteka jest podstawą działającego w Uczelni systemu biblioteczno-informacyjnego, służącego wielu rodzajom użytkowników. Biblioteka Główna pracuje w systemie bibliotecznym PROLIB - posiada system wypożyczania, ochrony i kontroli zbiorów w technologii RFID. Korzystanie z

księgozbioru biblioteki odbywa się na zasadzie wolnego dostępu do półek. Książki ułożone są działowo, a w dziale - alfabetycznie. Biblioteka udostępnia swoje zbiory 6 dni w tygodniu (od poniedziałku do soboty, 45 godzin tygodniowo). Biblioteka Główna realizuje również wypożyczenia międzybiblioteczne dla wszystkich czytelników, a na swojej stronie internetowej zapewnia dostęp do katalogów innych bibliotek oraz zbiorów pełnotekstowych.

Dla filologii w bibliotece jest dostępnych:

- 851 tytułów książek,
- Czasopismo w wersji drukowanej TIME [GB],
- 30 dokumentów elektronicznych.

Zbiory tradycyjne związane z kierunkiem filologia są bardzo skromne i ograniczają się przede wszystkim do podręczników z praktycznej nauki języka oraz nielicznych pozycji teoretyczno-opisowych. Obowiązkowe lektury wymagane w sylabusach mieszczą się w zbiorach tradycyjnych, jak również słowniki. Brak w formie tradycyjnej specjalistycznej literatury akademickiej. Jest to zrekompensowane stałym dostępem do światowych zbiorów za pośrednictwem Internetu. Do dyspozycji jest 25 stanowisk komputerowych oraz 38 miejsc w czytelni, z dostępem do Internetu i licencjonowanych baz danych online. Biblioteka gwarantuje dostęp on-line między innymi do następujących baz, które są relewantne dla kierunku filologia:

- IBUK Libra - platforma zasobów edukacyjnych, podręczników akademickich oraz książek naukowych (1588 publikacji ogólnie, brak danych dotyczących publikacji dla kierunku filologia),
- Wirtualna Biblioteka Nauki,
- Academic Research Source eJournals – czasopisma.

Academic Research Source to multidyscyplinarna baza danych, oferująca użytkownikom dostęp do zbioru ponad 180,000 książek elektronicznych oraz 5,000 pełnotekstowych czasopism, w tym w obszarach będących przedmiotem kształcenia na kierunku filologia. Baza została dodana do platformy EBSCOhost i jest dostępna dla użytkowników w sieci adresów IP oraz zdalnie, z komputerów domowych oraz urządzeń mobilnych. Biblioteka udostępnia zbiory studentom Uczelni, a także mieszkańcom regionu pilskiego. Pomieszczenia biblioteki są wykorzystywane także na organizowanie imprez kulturalnych, wykładów gościnnych, wernisaży. Sprzyja to integracji studentów i pracowników ze środowiskiem zewnętrznym.

Uczelnia umożliwia studiowanie osobom z niepełnosprawnościami. Przede wszystkim usunięto bariery architektoniczne. W każdym budynku znajduje się winda, z której mogą korzystać studenci na wózkach inwalidzkich. W starszych budynkach, gdzie nie jest możliwe zamontowanie wind klasycznych, są zamontowane windy/platformy schodowe. Do wszystkich budynków prowadzą podjazdy, a w wielu z nich drzwi wejściowe otwierają się automatycznie dzięki fotokomórce lub na przycisk. W przypadku studentów z niepełnosprawnościami innymi niż ruchowe, Biuro ds. Obsługi Osób z Niepełnosprawnościami oferuje do wypożyczenia szereg urządzeń wspomagających. W chwili obecnej na wyposażeniu wypożyczalni sprzętu znajdują się:

1. Laptopy z oprogramowaniem udźwiękowiającym i powiększającym.
2. Tablety.
3. Elektroniczne lupy powiększające.
4. Przenośne pętle indukcyjne.
5. Ręczne skanery pisma.
6. Dyktafony cyfrowe.

7. Multi odtwarzacz książek OCR.

8. Specjalistyczne oprogramowanie konwertujące mowę na pismo (do wypożyczenia ze sprzętem komputerowym).

Oprócz powyższych udogodnień, w Biurze ds. Obsługi Osób z Niepełnosprawnościami znajduje się stanowisko komputerowe z dostępem do Internetu i urządzenia typu ksero (z obsługą skanera), z którego nieodpłatnie mogą korzystać studenci z niepełnosprawnościami.

W ramach programu „Uczelnia dostępna” planowane są dalsze udogodnienia dla osób z niepełnosprawnościami. Jest zamontowanie w salach wykładowych pętli indukcyjnych stacjonarnych, wykonanie nowych podjazdów, zamontowanie tyflografiki dla osób niedowidzących, a także wdrożenie multi-portalu (zaawansowanej strony internetowej) dostosowanego w pełni do obsługi przez osoby z niepełnosprawnościami i spełniającymi światowe wymogi w tym zakresie. Ponadto w roku kalendarzowym 2020 zostanie przeprowadzony dodatkowy audyt dostępności architektonicznej pozwalający na wykrycie wcześniej niezauważonych barier.

Baza dydaktyczna Uczelni jest raz w roku oceniana przez studentów w badaniu ankietowym. Badania ankietowe dotyczące bazy dydaktycznej i naukowej są przeprowadzane w ramach ankiety oceny jakości kształcenia przez wszystkich studentów, a także w ankiecie absolwenta. Oceny dokonują także ciała kolegialne działające w ramach Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Państwowej Uczelni Stanisława Staszica w Pile (WSZJK).

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5

Kryterium spełnione częściowo.

Uzasadnienie

Liczba sal dydaktycznych jak i ich wyposażenie są wystarczające do prowadzenia większości zajęć. Niewystarczające jest zaplecze do prowadzenia zajęć z zakresu translatoryki w specjalności *Językoznawstwo stosowane*. Biblioteka nie gwarantuje studentom wystarczającego dostępu do zbiorów tradycyjnych. Gwarantowany jest dostęp do licznych baz danych, które jednak nie są w stanie zastąpić zbiorów tradycyjnych. Istnieją udogodnienia dla studentów z niepełnosprawnościami. Wyposażenie komputerowe jest zadowalające i dostęp do Internetu gwarantowany. W dydaktyce wykorzystywane są jedynie ogólnodostępne narzędzia komputerowe, w tym programy ogólnodostępne programy wspomagające tłumaczenia. Brak jest specjalistycznych programów, wykorzystywanych w profesjonalnej praktyce tłumaczeniowej.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Wykorzystywanie pomieszczeń biblioteki na organizowanie imprez kulturalnych, wykładów gościnnych, wernisaży. Sprzyja to integracji ze środowiskiem zewnętrznym, aktywizuje zarówno studentów jak i pracowników.

Zalecenia

ZO PKA zaleca zakup specjalistycznych narzędzi komputerowych wspomagających tłumaczenia oraz kabin do tłumaczeń symultanicznych (jest to w planach Uczelni). Należy też zadbać o uruchomienie laboratorium językowego oraz wzbogacenie zbiorów tradycyjnych w zakresie literatury specjalistycznej.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Jednostka prowadzi stałą i częściowo sformalizowaną współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w którego skład wchodzi organizacje z sektora dydaktycznego, samorządowego, publicznego oraz usługowego. Organizacje z obszaru usług, to w większości małe i średnie przedsiębiorstwa, które nie są w pełni ukierunkowane na zatrudnienie studentów ze specjalności język angielski w biznesie i zarządzaniu lub lingwistyka stosowana. Nie są one w stanie zapewnić odpowiedniego zaplecza do rozwoju kompetencji studentów, w takim samym zakresie jak dla np. firma Signify będąca międzynarodową korporacją.

Najczęściej wykorzystywaną formą współpracy między pracodawcami a Uczelnią jest organizacja praktyk zawodowych. Dodatkowo prowadzone są również prelekcje dla studentów (krótkie wystąpienia realizowane podczas zajęć, opisujące specyfikę pracy oraz wymagania dotyczące procesu rekrutacji), realizacja przez studentów prac dyplomowych oraz opiniowanie programu studiów. Obszarem, który nie jest do końca wykorzystany, to możliwość kooperacji pracodawców ze studentami podczas prowadzenia merytorycznych zajęć, dzięki którym studenci pozyskują praktyczną wiedzę lub nowe umiejętności, potrzebne do pracy.

Akredytowany kierunek przedstawił szereg dokumentacji, zaświadczający o wydaniu przez interesariuszy zewnętrznych opinii dotyczących kierunkowych efektów uczenia się, programu studiów dla wszystkich trzech specjalności: język angielski w biznesie i zarządzaniu, lingwistyka stosowana oraz filologia z przygotowaniem pedagogicznym. Dokumenty potwierdzają, iż pracodawcy wyrazili się pozytywnie na temat przedstawionego programu studiów oraz efektów. Narzędziem wykorzystanym do zbierania informacji była ankieta. W przypadku oceny programu kształcenia, kwestionariusz zawiera pytania otwarte oraz zamknięte. Jak wynika z dokumentacji, pracodawcy zaznaczyli w większości przypadków, jedynie odpowiedź twierdzącą, bez uwzględnienia dodatkowego komentarza. Należy również dodać, iż interesariusze obecni na spotkaniu ZO PKA podczas wizytacji, nie potwierdzili wyżej wymienionej formy przekazywania informacji zwrotnej (udziału w ankiecie).

Z drugiej strony firmy potwierdziły, iż podczas spotkań nieformalnych przedstawiają swoje sugestie dotyczące zmian, jakie może wprowadzić jednostka. Starają się na bieżąco wskazywać obszary do rozwoju oraz wskazują kierunek, w którym PUSS w Pile, powinna się rozwijać. Wynikiem takich dyskusji, jest uruchomienie na kierunku filologia specjalności język angielski w biznesie i zarządzaniu. Jak potwierdzają Władze Uczelni, został on stworzony w odpowiedzi na potrzeby lokalnych przedsiębiorców.

Jednostka archiwizuje protokoły odbytych wizytacji pracodawców oraz spotkań studentów z interesariuszami zewnętrznymi. Dokumenty dotyczyły takiej tematyki jak: zmiany w systemie edukacji w Szkołach Podstawowych, czy komunikacji. Akredytowany kierunek wykazał również, iż w wyniku dostosowania programu studiów do potrzeb interesariuszy na kierunku filologia, wprowadzono zmiany dotyczące programu studiów oraz tematyki zajęć. Akceptację przez otoczenie społeczno-gospodarcze, potwierdzają dokumenty podpisane przez przedsiębiorstwa. Jednak również w tym przypadku, osoby obecne podczas wizytacji, nie potwierdziły wskazania tych zaleceń.

Zdobywane przez studentów podczas studiów wiedza oraz kompetencje, odpowiadają na oczekiwania z obszarem lokalnego rynku pracy. Interesariusze pozytywnie oceniają przygotowanie studentów do pracy. Chwalą sobie ich zaangażowanie, kreatywność oraz proaktywność w rozwiązywaniu sytuacji

problemowych. Jako jeden z obszarów, który bardzo sobie cenią, jest możliwość wymiany wiedzy oraz sposobów pracy z grupą. Metody często są różne od tych realizowanych w szkołach, co stwarza płaszczyznę do uczenia się, zarówno dla studenta, jak i placówki, w której realizowana jest praktyka zawodowa. Studenci wykazują się również łatwością w przyswojeniu nowego materiału, szybkiego zaadoptowania go w praktyce oraz połączenia dotychczasowego doświadczenia z potrzebami grupy, w której prowadzą zajęcia. Warto również dodać, iż pracodawcy doceniają rolę opiekuna praktyk, który w ich opinii, bardzo dobrze przygotowuje studentów do odbycia praktyki zawodowej. Przejawia się to w ich pozytywnym nastawieniu do wykonywanych obowiązków, sumienności oraz ogólnej motywacji do pracy.

Według opinii pracodawców profil kształcenia studentów jest zgodny i bezpośrednio koreluje z rosnącymi wymaganiami rynku pracy. Warto również wspomnieć, iż pracodawcy mają poczucie, iż ze względu na bardzo dobre merytoryczne przygotowanie studentów do pracy, są oni dla nich równorzędnym partnerem do dyskusji na tematy związane z dydaktyką.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6

Kryterium spełnione częściowo.

Uzasadnienie

Relacje z pracodawcami są częściowo formalizowane na mocy porozumień o współpracy dotyczących praktyk zawodowych. Profil działalności firm współpracujących z ocenianym kierunkiem koncentruje się na organizacjach z sektora dydaktycznego, samorządowego, publicznego oraz usługowego. W portfolio firm, współpracujących z kierunkiem filologia, brakuje pracodawców, którzy wspieraliby rozwój specjalności język angielski w biznesie i zarządzaniu oraz lingwistyka stosowana. Jedną z nielicznych firm, spośród organizacji współpracujących z Uczelnią, która oferuje taką możliwość, jest Signify.

Główną płaszczyzną współpracy z otoczeniem zewnętrznym jest realizacja programu praktyk zawodowych. W mniejszym stopniu pracodawcy są zaangażowani w realizację prac etapowych, czy opiniowanie efektów uczenia się oraz programu studiów. Spotkania organizowane dla studentów mają charakter typowo informacyjny. Przekazywane są na ich szczegóły dotyczące pracy i oczekiwań względem kandydatów. Taka forma interakcji, nie stwarza jednak możliwości do pozyskania przez studentów nowych umiejętności.

Z formalnego punktu widzenia, na podstawie analizowanej dokumentacji, interesariusze są również organem opiniotwórczym w przypadku weryfikacji efektów uczenia się oraz programu studiów. Jednak w praktyce, nie są w stanie wskazać jakie rekomendacje zostały przez nich sformułowane oraz potwierdzić formy ich przekazywania (udział w ankiecie).

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak.

Zalecenia

1. Zaleca się dywersyfikację profilu jednostek zewnętrznych współpracujących z kierunkiem filologia, w szczególności z uwzględnieniem potrzeb specjalności język angielski w biznesie i zarządzaniu, oraz lingwistyka stosowana.

2. Zaleca się, usprawnienie komunikacji z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w szczególności dotyczącej procesu pozyskiwania informacji zwrotnej (feedbacku).
3. Zaleca się, położenie większego nacisku na współpracę z interesariuszami w zakresie realizacji pracy etapowych oraz organizacji zajęć praktycznych dla studentów.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia, to jest nauczyciele akademicki są przygotowani do nauczania, a studenci do uczenia się w językach obcych, wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich, a także tworzona jest oferta kształcenia w językach obcych, co skutkuje systematycznym podnoszeniem stopnia umiędzynarodowienia i wymiany studentów i kadry.

Większość przedmiotów jest prowadzona w języku obcym, co umożliwia wymianę studentów i kadry. Wymiana międzynarodowa opiera się przede wszystkim na programie Erasmus+ oraz wspierających go projektach POWER, które są najbardziej dostępną formą wsparcia międzynarodowej mobilności studentów. Na ocenianym kierunku na przestrzeni ostatnich 6 lat liczba studentów wyjeżdżających do uczelni partnerskich wyniosła 56, przyjeżdżających 105, a w grupie pracowników 31 pracowników wyjechało, 17 wykładowców zagranicznych przyjechało z wizytą do PUSS. Rumunia i Turcja to kraje, z którymi wymiana jest najbardziej intensywna. Brak jest wymiany z krajami anglojęzycznymi i niemieckojęzycznymi, co jest charakterystyczne w skali krajowej, a nawet międzynarodowej; nie jest specyficzne dla tej Uczelni. W skali Uczelni, kierunek filologia wykazuje się najwyższym stopniem mobilności studentów, przy czym liczba studentów przyjeżdżających dwukrotnie przewyższa liczbę studentów wyjeżdżających. Zadowolająca jest też mobilność nauczycieli akademickich zatrudnionych na kierunku studiów, natomiast słabsza jest obecność zagranicznych nauczycieli akademickich przyjeżdżających do uczelni w celu realizacji zajęć dydaktycznych. Brak też jest rodzimych użytkowników nauczanych języków obcych w gronie nauczycieli prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku. Obiecująca jest perspektywa rozpoczęcia fakultatywnego kursu języka hiszpańskiego. W wyniku przystąpienia do projektu Santander Universidades w Uczelni trwają przygotowania do uruchomienia tego kursu, dedykowanego wszystkim członkom społeczności akademickiej, ze szczególnym uwzględnieniem studentów kierunku filologia. Projekt ma charakter pilotażowy, jednak w przypadku pozytywnego odzewu, w szczególności ze strony studentów, władze katedry zmierzać będą do włączenia kursu do programu studiów, jako jeden z komponentów grupy przedmiotów fakultatywnych. ZO PKA rekomenduje w miarę możliwości nawiązanie współpracy z krajami anglojęzycznymi oraz z nauczycielami akademickimi będącymi rodzimymi użytkownikami języków obcych nauczanych na kierunku filologii.

W roku akademickim 2018/2019 dokonano oceny możliwości wprowadzenia obowiązkowego semestru mobilności międzynarodowej (mobility semestr) na specjalnościach lingwistyka stosowana oraz język angielski w biznesie i zarządzaniu. Jednak w wyniku szerokich konsultacji z władzami uczelni i studentami podjęto decyzję, iż nie ma możliwości wprowadzania obowiązkowego semestru mobilności. Ustalono, że w roku akademickim 2019/2020 kierownictwo katedry podejmie działania na rzecz takiej modyfikacji programu studiów, która pozwoli na stworzenie mobility window na trzecim semestrze studiów. Założenie mobility window to takie zaplanowanie procesu kształcenia, aby w

ramach trzeciego semestru skumulować przedmioty fakultatywne oraz takie przedmioty wchodzące w skład podstawy programowej, których efekty uczenia się pozwolą na ułatwienie procesu mobilności studentów przy jednoczesnym maksymalnym zredukowaniu ryzyka wystąpienia różnic programowych w czasie realizacji części studiów na uczelniach zagranicznych.

W grudniu 2019 roku PUSS w Pile przystąpił do konkursu w ramach programu Fulbright English Teaching Assistantship (ETA) w roku akademickim 2020/2021. Pozyskanie absolwenta amerykańskiej uczelni, w celu asystowania lub samodzielnego prowadzenia zajęć z języka angielskiego stworzy dobre warunki do rozwijania kompetencji językowych studentów oraz bliższego zapoznania się kulturą i systemem szkolnictwa wyższego w USA.

Ostatnim z planowanych etapów pogłębienia umiędzynarodowienia kierunku studiów jest rozpoczęcie rekrutacji studentów zagranicznych na pełen tok studiów na specjalności język angielski w biznesie i zarządzaniu. W tym celu w roku 2018 rozpoczęto pierwsze działania promocyjne zmierzające do pozyskania zagranicznych kandydatów na studia spoza UE. W tym samym czasie rozpoczęto prace wdrożeniowe systemu USOS oraz prace rozwojowe w systemie IRK mające na celu przygotowanie Uczelni do obsługi studentów zagranicznych nieposługujących się j. polskim.

Wyżej wymienione inicjatywy są na etapie prac przygotowawczych i o ile zostaną pomyślnie wdrożone, wzbogacą umiędzynarodowienie uczelni o istotne elementy.

Umiędzynarodowienie kształcenia podlega systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Poziom umiędzynarodowienia kierunków studiów oceniany jest na kilku poziomach:

- w czasie rocznej oceny kierunku studiów w ramach Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia,
- w ramach semestralnej samooceny realizacji Programu Erasmus+ oraz projektów PO WER dokonywanej przez Dział Współpracy Międzynarodowej,
- w ramach corocznego sprawozdania z realizacji Strategii Rozwoju Uczelni przedstawianego Senatowi PUSS.

Wyniki oceny następnie omawiane są w grupach roboczych składających się co najmniej z właściwego kierownika zakładu oraz pracowników działu współpracy międzynarodowej.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7

Kryterium spełnione.

Uzasadnienie

Rodzaj, zakres i zasięg umiędzynarodowienia procesu kształcenia są zgodne z koncepcją i celami kształcenia. Większość zajęć jest prowadzona w językach obcych. Program Erasmus+ stwarza możliwości rozwoju międzynarodowej aktywności nauczycieli akademickich i studentów związanej z kształceniem na kierunku. Mobilność pod względem liczbowym jest zadowalająca. Umiędzynarodowienie kształcenia podlega systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak.

Zalecenia

Brak.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Uczelnia zapewnia różnorodne formy wsparcia studentów, które widoczne są zarówno w formalnie określonych procedurach, aktach prawnych i podziale jednostek organizacyjnych uczelni, jak i nieformalnym podejściu władz uczelni do indywidualnych potrzeb studentów. Poszczególne mechanizmy wsparcia dostosowane są do wszystkich studiujących na uczelni grup studentów, a traktowane łącznie składają się na kompleksowy system zapewniający studentom właściwą opiekę w czasie studiów. System wsparcia zapewnia również rozwój społeczny, naukowy i zawodowy studentów.

Studenci mają możliwość przygotowania się do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach rynku pracy w zakresie właściwym dla kierunku studiów. Nauczyciele akademicy dzielą się ze studentami aktualną wiedzą i umiejętnościami praktycznymi bazując na zdobytym doświadczeniu w pracy zawodowej. W przypadku większości przedmiotów, sposób ich prowadzenia nastawiony jest na aspekty praktyczne, co widoczne jest m.in. w stosowanych przez prowadzących zajęcia metodach kształcenia. Jednostką organizacyjną uczelni, która oferuje wsparcie w rozwoju zawodowym i wejściu na rynek pracy jest Dział Praktyk Studenckich i Karier, który dzięki współpracy z Wojewódzkim Urzędem Pracy, jest jednocześnie biurem pośrednictwa pracy. Dział tworzy ofertę praktyk i staży, oferuje studentom możliwość skorzystania z doradztwa zawodowego i personalnego oraz koordynuje projekty szkoleniowe, zwiększające kompetencje studentów. Studenci mogą także skorzystać z sesji coachingowych, podczas których uzyskują możliwość określenia celów zawodowych i przydatnych w tym zakresie kompetencji, co przyczynia się w konsekwencji do szybszego rozwoju osobistego i zawodowego. W ramach projektów realizowanych z pozyskanych przez uczelnię środków zewnętrznych studenci mogli skorzystać z programu mentoringowego, dodatkowych szkoleń, prowadzonych także w wersji online oraz bogatej oferty miejsc pracy. Jednym z celów realizowanych projektów było skrócenie okresu podjęcia zatrudnienia przez absolwentów uczelni. Studenci kierunku filologia chętnie korzystali z możliwości, jakie oferowane są w ramach pozyskanych przez uczelnię środków zewnętrznych, w projekcie „CZAS na zmiany! – Centrum Zaawansowanej Aktywizacji Studentów” wzięło udział 27 studentów kierunku. Dział Praktyk Studenckich i Karier współpracuje także z Samorządem Studenckim w projekcie „Akademia Rozwoju”, którego celem jest przygotowanie studentów do wejścia na rynek pracy. Ponadto na uczelni organizowane są tzw. Rozwojowe przerwy kawowe oraz spotkania z pracodawcami, którzy zachęcają do odbycia praktyk zawodowych.

Studenci mogą liczyć na właściwe wsparcie kierunkowych opiekunów praktyk zawodowych, którzy odpowiadają za wsparcie studentów w zakresie organizacji i realizacji praktyk na danej specjalności. Opiekunowie praktyk organizują na II roku studiów spotkanie dla studentów, na którym przekazywane są informacje na temat sposobu realizacji praktyki oraz obowiązujących procedur. Szczegółowo przedstawiana jest także oferta Działu Praktyk Studenckich i Karier. Studenci pozytywnie wypowiadają się na temat wsparcia otrzymywanego od opiekunów praktyk, jak sami stwierdzają mogą liczyć na ich indywidualne podejście oraz właściwą reakcję w sytuacjach problemowych. Studenci mają możliwość

dokonania formalnej oceny praktyk, która później jest częścią raportu podsumowującego przebieg praktyki zawodowej.

Wsparcie i opiekę dydaktyczną zapewniają nauczyciele akademicy, którzy indywidualnie podchodzą do potrzeb studentów oraz angażują ich do osiągania efektów uczenia się. Nauczyciele akademicy są dostępni dla studentów także poza godzinami zajęć, które ustalane są w pierwszych dwóch tygodniach semestru. Terminy dyżurów oraz adresy mailowe prowadzących zajęcia są dostępne dla studentów po zalogowaniu do uczelnianej platformy USOS. Nauczyciele akademicy udostępniają także studentom materiały dydaktyczne, które przesyłane są do studentów na wskazane przez nich adresy poczty elektronicznej. W ramach procesu dyplomowania studenci mają możliwość wyboru opiekuna pracy dyplomowej, właściwego dla obszaru związanego z tematem pracy. Liczba godzin seminariów oraz kontakt poza ich godzinami, również drogą elektroniczną, umożliwia studentom właściwą opiekę podczas przygotowania pracy dyplomowej. Wsparcie w procesie uczenia się ze strony nauczycieli akademickich ocenia się pozytywnie, studenci mogą liczyć na indywidualne podejście i właściwy kontakt z prowadzącym zajęcia oraz promotorem, co umożliwia osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się oraz prawidłową realizację procesu powstawania pracy dyplomowej. Dodatkowym wsparciem dla osób piszących pracę dyplomową jest, udostępniony na stronie internetowej uczelni, poradnik dla piszących prace dyplomowe.

Bieżącą pomoc studentom w trakcie studiów zapewnia opiekun roku, który jest wyznaczany spośród nauczycieli akademickich. Opiekun informuje studentów o zasadach i procedurach obowiązujących na uczelni oraz zakresie oferowanego wsparcia. Udziela także pomocy przy korzystaniu z uczelnianej platformy elektronicznej oraz reaguje w sytuacjach problemowych. Opiekun roku pośredniczy ponadto w wymianie informacji pomiędzy studentami, a władzami uczelni przekazując wnioski oraz uwagi studentów.

Za wsparcie administracyjne studentów odpowiada Biuro ds. Obsługi Studenta, w którym został wyznaczony pracownik do obsługi studentów kierunku filologia. W opinii studentów pracownicy biura są odpowiednio wykwalifikowani i kompetentni oraz służą pomocą każdemu studentowi. Biuro jest otwarte w godzinach dostosowanych do potrzeb wszystkich grup studentów. Wsparcie administracyjne zapewnia także funkcjonująca na uczelni platforma USOS, po zalogowaniu do której studenci mają dostęp m.in. do danych o postępach w nauce, planów zajęć, płatnościach, a także komunikatów zamieszczanych przez pracowników Biura Obsługi Klienta.

W regulaminie studiów szczegółowo zostały opisane zasady ubiegania się oraz realizacji indywidualnej organizacji studiów. Studenci mają możliwość ustalania indywidualnych zasad uczestnictwa w zajęciach oraz zaliczania przedmiotów. Zgodę na udzielenie IOS, na wniosek studenta, przyznaje kierownik katedry. Regulamin studiów wskazuje ponadto, że nie można odmówić odbywania studiów stacjonarnych studentce w ciąży, ani studentowi będącemu rodzicem, co stanowi znaczne ułatwienie dla tej grupy osób. Uczelnia wyznacza opiekuna dla studenta, który realizuje program studiów według indywidualnej organizacji studiów. Całość obowiązujących zasad i możliwości w zakresie realizacji indywidualnej organizacji studiów ocenia się pozytywnie, stanowią one wartościowe wsparcie zarówno dla studentów wyróżniających się, jak i tych znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Studenci mogą korzystać ze świadczeń pomocy materialnej w postaci stypendium socjalnego, stypendium specjalnego dla osób niepełnosprawnych, stypendium rektora dla najlepszych studentów,

stypendium ministra za wybitne osiągnięcia oraz zapomogi. O przyznanie stypendium studenci mogą ubiegać się na podstawie wniosku złożonego w Biurze ds. Obsługi Studentów. Wzory wniosków, wymagania, dodatkowe informacje oraz regulamin pomocy materialnej są dostępne dla każdego zainteresowanego na stronie internetowej uczelni. Wszelkiego wsparcia w tym zakresie udzielają pracownicy biura oraz opiekunowie roku. Przy przyznawaniu stypendium rektora dla najlepszych studentów uwzględniane są średnia ocen, osiągnięcia w obszarze naukowym, artystycznym oraz wysokie wyniki w osiągnięciach sportowych. Podziału środków na świadczenie pomocy materialnej dokonuje Rektor w porozumieniu z Samorządem Studenckim. Studenci podczas spotkania z zespołem oceniającym PKA pozytywnie wypowiadali się na temat systemu pomocy materialnej, przejrzystości obowiązujących procedur, dostępności do informacji oraz terminach wypłacania świadczeń.

Osobą odpowiedzialną za wsparcie osób z niepełnosprawnościami jest Koordynator Rektora ds. Studentów Niepełnosprawnych. Studenci mogą liczyć na szerokie wsparcie umożliwiające skuteczne realizowanie programu studiów. Do każdego studenta stosuje się indywidualne podejście i na jego prośbę istnieje możliwość dopasowania treści i metod kształcenia do jego potrzeb. Studenci niepełnosprawni mogą ubiegać się o Indywidualną Organizację Studiów. Uczelnia daje także możliwość pomocy asystenta dla studentów z niepełnosprawnościami podczas zajęć dydaktycznych, zaliczeń oraz egzaminów. Studenci z niepełnosprawnościami mają możliwość wykonywania notatek w formie alternatywnej tj. poprzez nagrywanie zajęć, robienie zdjęć lub otrzymywanie dodatkowych materiałów od prowadzącego. Studenci podczas zajęć mogą korzystać z urządzeń technicznych wspomagających proces uczenia się. Na uczelni działa także Biuro ds. Obsługi Osób z Niepełnosprawnościami, które zajmuje się udzielaniem wsparcia w zakresie organizacji indywidualnych lektoratów oraz wypożyczaniem specjalistycznego sprzętu. Do dyspozycji studentów z niepełnosprawnościami są laptopy z zainstalowanym specjalistycznym oprogramowaniem, pętle indukcyjne, dyktafony, mobilne skanery, tablety multimedialne oraz lupy elektroniczne. Ponadto na terenie uczelnianego parkingu znajdują się miejsca przeznaczone dla osób z niepełnosprawnościami.

Za wsparcie studentów biorących udział w programach wymiany międzynarodowej odpowiadają Uczelniany Koordynator Programu Erasmus, Asystent Uczelnianego Koordynatora Programu Erasmus oraz Uczelniany Koordynator Mobilności Studentów, którzy są pracownikami Działu Współpracy Międzynarodowej. Dla studentów organizowane są spotkania informacyjne, na których przekazywane są informacje na temat procedur obowiązujących w ramach wyjazdów oraz warunków jakie musi student spełnić przy aplikowaniu do udziału w programie. Przedstawiane są ponadto szczegółowe informacje na temat możliwych kierunków wyjazdu. Pracownicy Działu współpracują z kierunkowymi Koordynatorami ECTS, dzięki czemu wyjeżdżający student otrzymuje kompleksową informację na temat efektów uczenia się osiąganych podczas wyjazdu. Studenci zagraniczni również mogą liczyć na właściwe wsparcie w czasie studiów na PUSS w Pile. Dział Współpracy Międzynarodowej pomaga w kwestiach związanych z zakwaterowaniem domu studenckim, formalnościami związanymi z pobytem w Polsce oraz integracją ze społecznością akademicką uczelni. Przy współpracy z Samorządem Studenckim organizowane są różnego rodzaju wydarzenia, w których biorą udział studenci zagraniczni. Ponadto każdej osobie przyjeżdżającej z zagranicy wyznaczony zostaje studencki opiekun, który pomaga w odnalezieniu się w nowym środowisku oraz służy pomocą i wsparciem w bieżących sprawach.

Na Uczelni funkcjonuje Samorząd Studencki, w którym zasiadają przedstawiciele studentów różnych kierunków studiów. Członkowie Samorządu Studenckiego zasiadają w Senacie, senackich komisjach oraz zespołach odpowiedzialnych za jakość kształcenia, gdzie przedstawiają opinie i wnioski społeczności studentów, w tym np. na temat programów studiów. Samorząd Studencki otrzymuje odpowiednie wsparcie od uczelni przy organizacji różnego rodzaju wydarzeń kulturalnych i integracyjnych dla studentów. Podczas spotkania ZO PKA przedstawiciele Samorządu Studenckiego, potwierdzili, że otrzymują odpowiednie wsparcie merytoryczne w zakresie realizowanych projektów, a ich głos jest uwzględniany w procesie zmian wprowadzanych na uczelni. Uczelnia zapewnia także odpowiednie finansowanie na działalność samorządu oraz pomieszczenie na potrzeby spotkań i realizacji projektów. Na uczelni funkcjonują także inne organizacje studenckie, w których studenci mogą rozwijać swoje zainteresowania, w tym m.in. Chór Uczelniany oraz Klub Uczelniany AZS.

Studenci mają także możliwość rozwijania swoich zainteresowań naukowych w ramach działalności kół naukowych, których członkowie mają możliwość organizacji i uczestniczenia w warsztatach, szkoleniach, konferencjach naukowych, debatach i seminariach. Kół naukowe w swojej działalności mogą liczyć na odpowiednią opiekę i wsparcie ze strony nauczycieli akademickich. Uczelnia zabezpiecza także potrzeby finansowe i infrastrukturalne kół naukowych, zapewniając dostęp do pomieszczeń oraz urządzeń niezbędnych w realizacji wszelkich projektów. Sami członkowie kół naukowych, bardzo pozytywnie wypowiadają się na temat wsparcia, jakie otrzymują w ramach rozwoju naukowego, dostrzegają szerokie możliwości, jakie zapewnia uczelnia w tym zakresie oraz doceniają motywującą rolę nauczycieli akademickich, którzy zachęcają studentów do większego zaangażowania w działalność kół naukowych.

Uczelnia zapewnia właściwe procedury w zakresie zgłaszania i rozpatrywania skarg i wniosków. Opisuje je zarządzenie w sprawie organizacji przyjmowania i rozpatrywania skarg i wniosków. Pisemne skargi i wnioski mogą zostać złożone w Biurze Obsługi Studenta mogą korzystać z dyżurów władz uczelni, a także wypowiadać się na w ramach funkcjonującej ankietyzacji. Ważnym elementem przekazywania informacji od studentów jest Samorząd Studencki, który przekazuje głos środowiska studenckiego podczas posiedzeń różnego rodzaju gremiów oraz spotkań z pracownikami uczelni.

Uczelnia prawidłowo podchodzi do kwestii związanych z bezpieczeństwem studentów oraz przeciwdziałaniem dyskryminacji i przemocy. Wszelkie kwestie w tym zakresie uregulowane zostały na poziomie Statutu Uczelni oraz Regulaminu Studiów. Na uczelni obowiązują procedury pomocy dla studentów zagranicznych, którzy stali się ofiarami przestępstwa lub przemocy. Działania te koordynuje pracownik Biura Wymiany Międzynarodowej. Ponadto jednym z zadań Koordynatora ds. Studentów Niepełnosprawnych jest przyjmowanie skarg w sprawie wszelkich przejawów dyskryminacji osób z niepełnosprawnościami. Posiada on zarówno odpowiednie uprawnienia pozwalające mu na zgłoszenie takich spraw do władz Uczelni, jak i skierowanie ich do odpowiednich komisji dyscyplinarnych.

Uczelnia na bieżąco monitoruje oraz dokonuje przeglądu systemu wsparcia studentów. Opinie na temat funkcjonowania systemu oraz potrzeb studentów w tym zakresie są uzyskiwane od studentów podczas spotkań z pracownikami uczelni oraz poprzez przeprowadzaną ankietyzację. Ważnym elementem monitorowania systemu wsparcia jest działalność Samorządu Studenckiego, który na bieżąco przekazuje władzom uczelni i wydziału informacje uzyskiwane od studentów w tym zakresie. Wszelkie wnioski ze spotkań i rozmów ze studentami są wykorzystywane w procesie doskonalenia form

wsparcia. Studenci podczas spotkania z ZO PKA potwierdzili, że biorą udział w procesie doskonalenia systemu wsparcia, a wiele rozwiązań zostało wdrożonych z ich inicjatywy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8

Kryterium spełnione.

Uzasadnienie

Uczelnia zapewnia różnorodne mechanizmy wsparcia, które odpowiadają potrzebom różnych grup studentów. Poszczególne jednostki organizacyjne zapewniają w sposób sformalizowany odpowiednie wsparcie administracyjne oraz w rozwoju naukowym, zawodowym oraz społecznym. Oferowane wsparcie dostosowane jest do potrzeb różnych grup studentów, w tym osób z niepełnosprawnościami. Oprócz formalnego wsparcia studenci mogą liczyć na otwartość pracowników Uczelni, co przyczynia się do szybkiej i właściwej reakcji na zgłaszane problemy i potrzeby. Wsparcie w procesie uczenia się jest różnorodne oraz dostosowane do indywidualnych potrzeb studentów, stanowi także motywację dla studentów w osiąganiu efektów uczenia się. Uczelnia zapewnia studentom możliwość zgłaszania skarg i wniosków, zabezpiecza także kwestie bezpieczeństwa oraz przeciwdziała przemocy i dyskryminacji. Studenci są włączani w okresowy przegląd systemu wsparcia, zapewnione zostały odpowiednie procedury dające studentom możliwość przekazywania informacji na temat funkcjonowania systemu wsparcia.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak.

Zalecenia

Brak.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Strona internetowa Uczelni zapewnia dostęp do wszystkich wymaganych informacji. W Biuletynie Informacji Publicznej znajdują się pełne informacje na temat programów studiów wraz z przedstawieniem kierunkowych efektów uczenia się, metod ich weryfikacji oraz treści programowych umożliwiających uzyskanie tych efektów. Ponadto na stronie internetowej Uczelni studenci mają dostęp do katalogu ECTS zawierającego wszystkie sylabusy dla obowiązujących oraz już zakończonych cykli kształcenia (od roku akademickiego 2012/2013). Katalog jest chroniony hasłem, które każdy student otrzymuje w pierwszym tygodniu zajęć. Katalog ECTS znajduje się na stronie internetowej Uczelni. W chwili obecnej w Uczelni trwa wdrożenie systemu USOS, który umożliwi publiczny dostęp do informacji na temat programów studiów poprzez dwie aplikacje. Pierwszą z nich jest aplikacja Informator ECTS (ects.puss.pila.pl), gdzie znajdują się podstawowe informacje o programie studiów (tzw. siatka godzin). Dostęp do aplikacji jest publiczny. Drugą aplikacją z dostępem publicznym, której wdrożenie trwa w uczelni jest katalog studiów USOS pod adresem <https://usosweb.puss.pila.pl/> gdzie znajdują się siatki godzin oraz sylabusy do zajęć.

Informacje o realizacji procesu nauczania i uczenia na kierunku, przyznawanych kwalifikacjach oraz możliwościach dalszego kształcenia i zatrudnienia znajdują się na stronie Uczelni w zakładce Dla Kandydatów. W zakładce tej znajdują się informacje o każdym oferowanym kierunku studiów oraz specjalnościach oferowanych w ramach kierunku. Informacje te obejmują w przypadku Filologii opis kierunku i specjalności, sylwetkę absolwenta (możliwości dalszego kształcenia i zatrudnienia) oraz informacje o organizacji studiów. W tej samej zakładce znajdują się także informacje o zasadach rekrutacji, wymaganych dokumentach oraz odpowiedzi na najczęściej zadawane przez kandydatów pytania. Ostatnim elementem zakładki jest przedstawienie zasad rekrutacji w trybie RPL. Proces RPL polega na ocenie i na formalnym uznaniu efektów uczenia się osiągniętych w pracy zawodowej lub w wyniku innych doświadczeń oraz w wyniku odbytych szkoleń, kursów i innych form kształcenia, a także w wyniku samokształcenia. Skrócona informacja o kierunku studiów znajduje się także w systemie IRK. Dodatkowe informacje o realizacji procesu kształcenia i uczenia się znajdują się w zakładce Dla Studentów, gdzie znajdują się między innymi: plan studiów, harmonogram roku akademickiego, statuty i regulaminy, informacje o wsparciu dla osób z niepełnosprawnościami, pomocy materialnej ze środków uczelni oraz podmiotów zewnętrznych oraz innych aktywnościach, które mogą podjąć studenci w trakcie studiów.

Strona internetowa Uczelni w zakładce Uczelnia->Jakość Kształcenia zapewnia publiczny dostęp dotyczący procedur Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia, a w tym obowiązujących przepisów, składów ciał kolegialnych. Strona internetowa zapewnia także publiczny dostęp do raportów samooceny uczelni (wykonywanych raz w roku), zbiorczych wyników ewaluacji jakości kształcenia (ankieta A1 – oceniająca nauczycieli akademickich, ankieta A2 – oceniająca jakość kształcenia na kierunku studiów i w uczelni, ankieta A3- oceniająca jakość pracy pracowników administracyjnych, ankieta A6 – ankieta absolwenta), a także statystyk sesji egzaminacyjnych.

Strona internetowa i dostępność informacji na stronie jest systematycznie oceniana przez studentów oraz absolwentów Uczelni w badaniach ankietowych (raz w roku ankieta A2 „Ewaluacja przez Studentów Jakości Kształcenia w Uczelni” oraz A6 „Ankieta Absolwenta”). W ramach tych ankiet studenci oceniają dostępność do informacji na temat programów studiów, sylabusów do przedmiotów, planów zajęć, harmonogramu roku akademickiego, dostępności nauczycieli akademickich oraz informacji o dyżurach dydaktycznych, a także ogólnej przejrzystości strony. W roku akademickim 2018/2019 studenci kierunku Filologia ocenili dostępność informacji na stronie następująco (skala 1-5): 1) Oceny jakości kształcenia i wyników ewaluacji jakości kształcenia – 4,1; 2) Organizacji procesu kształcenia (harmonogram roku akademickiego) – 4,6; 3) Sylabusów do poszczególnych przedmiotów – 3,4; 4) Programu kształcenia i Planu studiów – 4,3; 5) Możliwości wyjazdu na część studiów oraz na praktyki zawodowe w ramach Programu Erasmus – 4,7; 6) Warunków odbywania praktyk zawodowych – 3,7; 7) Planów dyżurów dydaktycznych – 3,4; 8) Planów zajęć – 4,4.

Uczelnia podjęła kroki w celu poprawienia dostępności informacji. W ramach projektu „Uczelnia Dostępna” w kwietniu rozpocznie się wdrożenie nowoczesnej strony internetowej w postaci multiportalu, która będzie spełniać wszystkie wymagania dotyczące dostępności. Obecna strona internetowa jest także zgodna ze standardem WCAG 2.0. W roku akademickim 2019/2020 na polecenie Rektora Dział Promocji prowadził szkolenia z zakresu prowadzenia stron internetowych poszczególnych katedr. Szkolenie było przeznaczone dla kierowników katedr.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9

Kryterium spełnione.

Uzasadnienie

Zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów.

Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach podlegają systematycznym ocenom, w których uczestniczą studenci i inni odbiorcy informacji, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak.

Zalecenia

Brak.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

Senat Państwowej Uczelni Stanisława Staszica w Pile (PUSS) w dniu 28 listopada 2019 r. uchwalił przyjąć najnowszą wersję Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia (WSZJK). Zatwierdzanie, zmiany oraz wycofanie programu studiów jest dokonywane w sposób formalny, w oparciu o oficjalnie przyjęte procedury. Nowa treść WSZJK jest konsekwencją funkcjonowania i monitorowania dotychczasowego WSZJK przyjętego uchwałami wówczas Senatu Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Pile (zmiana nazwy Uczelni nastąpiła w 2020 r.).

Na podstawie Zarządzenia Rektora Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Stanisława Staszica w Pile z dnia 10 stycznia 2020 r. w sprawie powołania Komisji Programowych Kierunków Studiów została wyznaczona Komisja Programowa Kierunku Filologia (KPKF) w składzie czterech nauczycieli akademickich oraz dwóch przedstawicieli studentów. Uprawnienia i obowiązki KPKF zostały określone w uchwale Senatu PUSS z dnia 28 listopada 2019 r. Uchwała w sposób przejrzysty określa zadania oraz uprawnienia KPKF. Do zadań KPKF należy między innymi: ciągły monitoring, ocena roczna i okresowa oraz doskonalenie programu studiów na kierunku filologia zgodnie z procedurami WSZJK. W uchwale określono także kompetencje i zakres odpowiedzialności KPKF, w tym kompetencje i zakres odpowiedzialności w zakresie ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia na kierunku filologia, na przykład w sprawie organizowania spotkań środowiskowych nauczycieli akademickich, poświęconych analizie, ocenie i doskonaleniu programu studiów, występowaniu do opiekunów praktyk zawodowych o ocenę organizacji i ich przebieg w aspekcie doskonalenia programu studiów, współdziałaniu z interesariuszami zewnętrznymi itp.

Zatwierdzanie oraz zmiany w programie studiów jest dokonywane w sposób formalny, w oparciu o oficjalnie przyjęte procedury. KPKF sporządza raporty z rocznego przeglądu, oceny i doskonalenia

programu studiów oraz raporty z okresowego przeglądu, oceny i doskonalenia programu studiów. Raporty zawierają między innymi: ocenę skutków wcześniejszych działań doskonalących, przegląd i ocenę programu kształcenia, propozycje doskonalenia programu kształcenia, a także zestawienie potrzeb i oczekiwań interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych kierunku studiów wobec programu kształcenia. W ankietach do raportów wypowiedziały się podmioty społeczno-gospodarcze w Pile między innymi: Salezjańska Szkoła Podstawowa, Zarząd Dróg i Zieleni, Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej Sp.z.o.o., Business Results - Specjalistyczne Usługi Językowe czy firma PBI Complex Solutions.

Przyjęcie na studia filologia odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów. Warunki rekrutacji są ustalane mocą uchwały Senatu PUSS, która jest uchwalana rok przed planowaną rekrutacją. Warunki rekrutacji na dany rok akademicki są podawane do publicznej wiadomości w sposób, który określa Statut PUSS. Jednak określone procedury rekrutacji nie zapewniają kandydatów o kompetencjach wstępnych umożliwiających osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się, szczególnie w zakresie uzyskania poziomu biegłości językowej C1 wg ESOKJ w języku angielskim, co poświadcza wysoki, na poziomie 40%, odsiew studentów. Rekomenduje się sformułowanie zasad rekrutacji w sposób zapewniający czołowe miejsca na liście rankingowej kandydatom z świadectwem maturalnym poświadczającym kompetencje językowe na poziomie B2 ESOKJ.

Program studiów na ocenianym kierunku został zaprojektowany przez zespół składający się z nauczycieli akademickich zatrudnionych w PUSS. Przy tworzeniu poszczególnych zestawów efektów uczenia się wszyscy wykładowcy prowadzący zajęcia dydaktyczne na tym kierunku mieli możliwość zgłaszania propozycji efektów, jak również wnoszenia uwag do już istniejących. Zmiany w programach studiów, zgłaszane przez interesariuszy wewnętrznych, tj. nauczycieli akademickich i studentów (poprzez reprezentantów w KPKF) oraz interesariuszy zewnętrznych (głównie dyrektorzy szkół podstawowych i ponadpodstawowych, biura tłumaczeń oraz instytucje i firmy w Pile) przed implementacją są opiniowane i zatwierdzane przez KPKF.

KPKF sprawuje nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny nad kierunkiem studiów, czego przykładem jest zwiększenie godzin na wniosek studentów dla przedmiotu fonetyka i wymowa języka angielskiego. Zatwierdzanie, zmiany programu studiów jest dokonywane w sposób formalny, w oparciu o oficjalnie przyjęte procedury zawarte w „Księdze procesów Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia w Państwowej Uczelni Stanisława Staszica w Pile” (Księga procesów WSZJK w PUSS). KPKF przeprowadza także systematyczną ocenę programu studiów obejmującą efekty uczenia się oraz wnioski z analizy ich zgodności z potrzebami rynku pracy. Monitoring systemu ECTS, treści programowych, metod kształcenia, metod weryfikacji i oceny efektów uczenia się, praktyk zawodowych, wyników nauczania i stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, wyników monitoringu losów zawodowych absolwentów funkcjonuje na kierunku filologia w oparciu o oficjalnie przyjęte procedury zawarte w „Księdze procesów WSZJK w PUSS”. Na kierunku filologia obowiązuje ewaluacja przedmiotów, która pozwala na analizę oczekiwań i skuteczności osiągania efektów uczenia się przez studentów w ramach badanego przedmiotu. Warto dodać, że Uczelnia uzyskała 9. miejsce wg rankingu dla Państwowych Wyższych Szkół Zawodowych za 2018 rok. Na kierunku filologia mimo, że przeprowadzana jest ocena programu studiów (raporty z rocznego i okresowego przeglądu, oceny i doskonalenia programu studiów), to jednak jest ona robiona w sposób nierzetelny czego dowodzą liczne nieprawidłowości wykazane w kryterium 1 i kryterium 2.

Systematyczna ocena programu studiów jest oparta o wyniki analizy miarodajnych oraz wiarygodnych danych i informacji (na przykład powołano Komisję Programową Kierunku Filologia, poprzez stały monitoring losów zawodowych absolwentów, czy ankietę absolwenta), których zakres i źródła powstawania są trafnie dobrane do celów i zakresu oceny, obejmujących co najmniej kluczowe wskaźniki ilościowe postępów oraz niepowodzeń studentów w uczeniu się i osiąganiu efektów uczenia się, prace etapowe, dyplomowe oraz egzaminy dyplomowe, informacje zwrotne od studentów dotyczące satysfakcji z programu studiów, warunków studiowania oraz wsparcia w procesie uczenia się, informacje zwrotne od nauczycieli akademickich i pracodawców, a także informacje dotyczące ścieżek kariery absolwentów. Główne wnioski Biura Karier z analizy wyników badań losów zawodowych absolwentów dotyczą dostosowania programu kształcenia, w tym praktyki zawodowej, do specyfiki i zapotrzebowania rynku pracy. Absolwenci wskazywali przedmioty ściśle związane z kierunkiem studiów o charakterze praktycznym jako przedmioty, które są najbardziej pomocne w karierze zawodowej i których wymiar czasowy powinien zostać zwiększony, co zostało uwzględnione w programach kształcenia kierunku filologia o profilu praktycznym (np. zwiększenie liczby godzin dla przedmiotu fonetyka i wymowa języka angielskiego, usunięcie z programu studiów przedmiotu gramatyka opisowa – w tym przypadku ZO PKA rekomenduje, aby przedmiot ten znalazł się w programie studiów). W szerszym kontekście analiza wyników monitoringu karier zawodowych absolwentów jest pomocna przy doskonaleniu kierunku filologia w zakresie modyfikacji i udoskonalania efektów uczenia się, oferowania nowych specjalności, np. język angielski w biznesie i zarządzaniu („Sprawozdanie z ankietyzacji absolwentów studiów filologia PUSS”). ZO PKA otrzymał także do wglądu uczelnianą „Księgę procesów WSZJK w PUSS”, która zawiera między innymi wzory ankiet: ewaluacja przez studentów jakości kształcenia we wszystkich przedmiotach ujętych w programie studiów; ewaluacja przez studentów jakości kształcenia w Uczelni; ewaluacja przez studentów jakości pracy pracowników administracyjnych; ankietę absolwenta.

W ocenie programu studiów biorą udział interesariusze wewnętrzni (kadra prowadząca kształcenie, studenci) oraz interesariusze zewnętrzni (pracodawcy, absolwenci kierunku). Listę zawartych umów z interesariuszami zewnętrznymi poszerzono o instytucje, przyjmujące studentów na praktyki zawodowe dla nowej specjalności język angielski w biznesie i zarządzaniu. Wnioski z oceny programu studiów są wykorzystywane do doskonalenia tego programu. Kierując się oczekiwaniami interesariuszy zewnętrznych w roku akademickim 2018/2019 podjęto decyzje o zmianie nazewnictwa wybranych przedmiotów. Zmiany w nazwie specjalności stanowią odpowiedź na oczekiwania dyrektorów szkół i przedszkoli, którzy wskazywali, aby rodzaj specjalności był bardziej czytelny i jednoznacznie określał posiadanie właściwych kwalifikacji zawodowych do nauczania. Zmiany nazw przedmiotów pomagają dokładniej odwzorować treści zawarte w sylabusach i lepiej charakteryzują zakres wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, w które ma zostać wyposażony student. Nowe nazwy przedmiotów opisują procedury, metody oraz specyfikę pracy nauczyciela oraz multimedialne narzędzia, które może wykorzystywać w swojej działalności dydaktyczno-wychowawczej. Zaszła zmiana nazw wybranych modułów przedmiotowych: przedmiot pisanie w edukacji (wnioski) otrzymał nazwę warsztat pracy nauczyciela 1, przedmiot pisanie w edukacji (dokumentacja szkolna) otrzymał nazwę warsztat pracy nauczyciela 2, przedmiot technologie informacyjne w nauczaniu języka angielskiego otrzymał nazwę media w edukacji, przedmioty specjalnościowe otrzymały nazwę przedmioty specjalnościowe/przygotowanie pedagogiczne.

Na kierunku filologia obowiązują procesy i procedury monitoringu jakości kształcenia zawarte w „Księdze procesów WSZJK w PUSS”. Jakość kształcenia na kierunku filologia podlega ocenom, jednak wyniki nie są właściwie analizowane oraz w pełni wykorzystywane w jej doskonaleniu. Na kierunku nie

jest rzetelnie przeprowadzana okresowa ocena programu studiów, przykładem tego mogą być liczne nieprawidłowości w stosowaniu różnych procedur dotyczących efektów uczenia się czy przeglądu programu studiów pod kątem kształcenia praktycznego. Jakość kształcenia na kierunku filologia choć jest poddawana ocenie, a wyniki tej oceny są ujęte w okresowych i rocznych raportach przeglądu, oceny i doskonalenia programu kształcenia, to jednak zostały zdiagnozowane liczne nieprawidłowości świadczące o tym, że system zapewnienia jakości kształcenia na kierunku nie funkcjonuje właściwie.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10

Kryterium spełnione częściowo.

Uzasadnienie

Zostały formalnie przyjęte procedury projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oparte o wyniki analizy wiarygodnych danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów oraz zewnętrznych, mające na celu doskonalenie jakości kształcenia.

Procedury rekrutacji nie zapewniają kandydatów o kompetencjach wstępnych umożliwiających osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się, szczególnie w zakresie uzyskania poziomu biegłości językowej C1 wg ESOKJ w języku angielskim.

Na kierunku filologia jest przeprowadzana ocena programu studiów (raporty z rocznego i okresowego przeglądu, oceny i doskonalenia programu studiów), która obejmuje efekty uczenia się oraz wnioski z analizy ich zgodności z potrzebami rynku pracy, system ECTS, treści programowe, jednak jest ona robiona w sposób nierzetelny (dowodzą tego liczne nieprawidłowości wykazane w kryterium 1 i kryterium 2). Wnioski z tej systematycznej oceny programu studiów nie są też w pełni wykorzystywane do ustawicznego doskonalenia tego programu.

Jakość kształcenia na kierunku filologia podlega ocenom, jednak wyniki nie są właściwie analizowane oraz nie są w pełni wykorzystywane w jej doskonaleniu. Na kierunku nie jest rzetelnie przeprowadzana okresowa ocena programu studiów, pojawiają się nieprawidłowości w stosowaniu różnych procedur dotyczących efektów uczenia się czy przeglądu programu studiów pod kątem kształcenia praktycznego. Zostały zdiagnozowane liczne nieprawidłowości świadczące o tym, że system zapewnienia jakości kształcenia na kierunku nie funkcjonuje właściwie.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak.

Zalecenia

1. Należy we właściwy sposób i rzetelnie stosować procedury systematycznej oceny programu studiów obejmujące co najmniej efekty uczenia się oraz wnioski z analizy ich zgodności z potrzebami rynku pracy, system ECTS, treści programowe, metody kształcenia, metody weryfikacji i oceny efektów uczenia się, a wnioski z tej oceny powinny być realnie wykorzystywane do doskonalenia programu studiów.
2. Należy we właściwy sposób i rzetelnie stosować procedury dotyczące jakości kształcenia na kierunku, a wyniki tej oceny powinny być stosowane w doskonaleniu jakości kształcenia na tym kierunku.

4. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)

Ocena programowa na filologia prowadzonego w Państwowej Uczelni Stanisława Staszica w Pile odbyła się z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonego przez Komisję na rok akademicki 2019/2020. Wizytacja tego kierunku studiów odbyła się w związku z upływem 6 lat od poprzedniej oceny programowej. Poprzednia ocena programowa miała miejsce w roku 2014 i Uchwałą nr 78/2014 z dnia 6 marca 2014 r. Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej została wystawiona ocena pozytywna.

Zalecenie

Brak.

Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności oraz ocena ich skuteczności

Brak.

Przewodnicząca zespołu oceniającego

dr hab. Aneta Majkowska

5. Załączniki:

Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia

1. Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1668, z późn. zm.);
2. Ustawa z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1669, z późn. zm.);
3. Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2016 r. poz. 64, z późn. zm.);
4. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 września 2018 r. w sprawie kryteriów oceny programowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1787);
5. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. z 2018 r. poz. 1861);
6. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r. poz. 2218);
7. Rozporządzenie MNiSW z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz.U.2019, poz. 1450)
8. Statut Polskiej Komisji Akredytacyjnej przyjęty uchwałą Nr 4/2018 Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 13 grudnia 2018 r. w sprawie statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej, z późn. zm.;
9. Uchwała Nr 67/2019 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie zasad przeprowadzania wizytacji przy dokonywaniu oceny programowej.

Szczegółowe kryteria dokonywania oceny programowej

Profil praktyczny

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Standard jakości kształcenia 1.1

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią uczelni, mieszczą się w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany, są powiązane z działalnością naukową prowadzoną w uczelni w tej dyscyplinie lub dyscyplinach oraz zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy.

Standard jakości kształcenia 1.2

Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz dyscypliną lub dyscyplinami, do których jest przyporządkowany kierunek, opisują, w sposób trafny, specyficzny, realistyczny i pozwalający na stworzenie systemu weryfikacji, wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne osiągnięte przez studentów, a także odpowiadają właściwemu poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz profilowi praktycznemu.

Standard jakości kształcenia 1.2a

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, zawierają pełny zakres ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 1.2b

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera zawierają pełny zakres efektów, umożliwiających uzyskanie kompetencji inżynierskich, zawartych w charakterystykach drugiego stopnia określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r. poz. 2153 i 2245).

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Standard jakości kształcenia 2.1

Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają aktualną wiedzę i jej zastosowania z zakresu dyscypliny lub dyscyplin, do których kierunku jest przyporządkowany, normy i zasady, a także aktualny stan praktyki w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku.

Standard jakości kształcenia 2.1a

Treści programowe w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy obejmują pełny zakres treści programowych zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.2

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS, umożliwiającą studentom osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.2a

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.3

Metody kształcenia są zorientowane na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się, w tym w szczególności umożliwiają przygotowanie do działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku.

Standard jakości kształcenia 2.4

Program praktyk zawodowych, organizacja i nadzór nad ich realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów zapewniają prawidłową realizację praktyk oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w szczególności tych, które są związane z przygotowaniem zawodowym.

Standard jakości kształcenia 2.4a

Program praktyk zawodowych, organizacja i nadzór nad ich realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art.

68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.5

Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.5a

Organizacja procesu nauczania i uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy jest zgodna z regułami i wymaganiami w zakresie sposobu organizacji kształcenia zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Standard jakości kształcenia 3.1

Stosowane są formalnie przyjęte i opublikowane, spójne i przejrzyste warunki przyjęcia kandydatów na studia, umożliwiające właściwy dobór kandydatów, zasady progresji studentów i zaliczania poszczególnych semestrów i lat studiów, w tym dyplomowania, uznawania efektów i okresów uczenia się oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym, a także potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów.

Standard jakości kształcenia 3.2

System weryfikacji efektów uczenia się umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, a stosowane metody weryfikacji i oceny są zorientowane na studenta, umożliwiają uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się oraz motywują studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się, jak również pozwalają na sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się, w tym w szczególności opanowania umiejętności praktycznych i przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku.

Standard jakości kształcenia 3.2a

Metody weryfikacji efektów uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 3.3

Prace etapowe i egzaminacyjne, projekty studenckie, dzienniki praktyk, prace dyplomowe, studenckie osiągnięcia naukowe/artystyczne lub inne związane z kierunkiem studiów, jak również udokumentowana pozycja absolwentów na rynku pracy lub ich dalsza edukacja potwierdzają osiągnięcie efektów uczenia się.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Standard jakości kształcenia 4.1

Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 4.1a

Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 4.2

Polityka kadrowa zapewnia dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, oparty o transparentne zasady i umożliwiający prawidłową realizację zajęć, uwzględnia systematyczną ocenę kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzaną z udziałem studentów, której wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu kadry, a także stwarza warunki stymulujące kadrę do ustawicznego rozwoju.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Standard jakości kształcenia 5.1

Infrastruktura dydaktyczna, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia są nowoczesne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym opanowanie umiejętności praktycznych i przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku, jak również są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu.

Standard jakości kształcenia 5.1a

Infrastruktura dydaktyczna uczelni, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 5.2

Infrastruktura dydaktyczna, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne podlegają systematycznym

przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Standard jakości kształcenia 6.1

Prowadzona jest współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, w konstruowaniu programu studiów, jego realizacji oraz doskonaleniu.

Standard jakości kształcenia 6.2

Relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów i wpływ tego otoczenia na program i jego realizację podlegają systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Standard jakości kształcenia 7.1

Zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia, to jest nauczyciele akademicki są przygotowani do nauczania, a studenci do uczenia się w językach obcych, wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich, a także tworzona jest oferta kształcenia w językach obcych, co skutkuje systematycznym podnoszeniem stopnia umiędzynarodowienia i wymiany studentów i kadry.

Standard jakości kształcenia 7.2

Umiędzynarodowienie kształcenia podlega systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Standard jakości kształcenia 8.1

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest wszechstronne, przybiera różne formy, adekwatne do efektów uczenia się, uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów, sprzyja rozwojowi społecznemu i zawodowemu studentów poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i osiągnięciu efektów uczenia się oraz w przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku, motywuje studentów do osiągnięcia bardzo dobrych wyników uczenia się, jak również zapewnia kompetentną pomoc pracowników administracyjnych w rozwiązywaniu spraw studenckich.

Standard jakości kształcenia 8.2

Wsparcie studentów w procesie uczenia się podlega systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Standard jakości kształcenia 9.1

Zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów.

Standard jakości kształcenia 9.2

Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach podlegają systematycznym ocenom, w których uczestniczą studenci i inni odbiorcy informacji, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Standard jakości kształcenia 10.1

Zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz prowadzone są systematyczne oceny programu studiów oparte o wyniki analizy wiarygodnych danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów oraz zewnętrznych, mające na celu doskonalenie jakości kształcenia.

Standard jakości kształcenia 10.2

Jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym zewnętrznym ocenom jakości kształcenia, których wyniki są publicznie dostępne i wykorzystywane w doskonaleniu jakości.

Polska
Komisja
Akredytacyjna

www.pka.edu.pl